

TOLNA VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyszám: TOG/81/00010-235/2023.

Ügyintéző: Szabó Réka

Telefon: 06-74/501-940

Tárgy: **BET-KAVICS Kft. - „Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok”** védnevű bányatelekre vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárást lezáró határozat

HATÁROZAT

1.0 A Tolna Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: hatóság), a **BET-KAVICS Kft.** (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120., KÜJ: 103937715) **„Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok”** védnevű bányatelekre vonatkozó környezetvédelmi engedély megadása iránti kérelmét

elutasítja.

2.0 Az eljárásban szakhatóságként részt vevő **Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/11137-14/2022.ált.** számú szakhatósági állásfoglalásával **nem járult hozzá** a kérelmezett tevékenység végzéséhez.

3.0 Az eljárásért fizetendő - 1.350.000 Ft, azaz egymillió-háromszázötvenezer forint - igazgatási szolgáltatási díj megfizetésre került, egyéb eljárási költség nem merült fel.

4.0 A döntés közlése

4.1 A hatóság elrendeli, hogy az ügyfelek tájékoztatásáért felelős személy, jelen határozat meghozatalát követő öt napon belül, gondoskodik a határozatnak a hatóság hirdetőtábláján történő kifüggesztéséről, illetve az internetes honlapján való közzétételéről.

4.2 Jelen határozattal hatóság megkeresi a tevékenységgel érintett település **(Madocsa)** Aljegyzőjét, hogy **2023. július 31.** napján gondoskodik a határozat **helyben szokásos módon történő nyilvános közzétételéről és a közzétételt követő öt napon belül tájékoztassa a hatóságot** a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról.

5.0 Jogorvoslat

5.1 Az eljárásban adott szakhatósági állásfoglalások ellen külön jogorvoslatnak helye nincs, az kizárólag a döntés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

5.2 Jelen döntés a közléssel véglegessé válik.

KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY
KÖRNYEZETVÉDELMI OSZTÁLY

7100 Szekszárd, Dr. Szentgáli Gyula u. 2. Telefon: +36 74 501 940 E-mail: kornyezetvedelem@tolna.gov.hu

Hivatali kapu rövid név: SZEKKTO; KRID: 147524181

Honlap: www.kormanyhivatal.hu

Az ügyfél a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat. A keresetlevelet – jogsértésre hivatkozással – a döntés közlésétől számított 30 napon belül a Tolna Vármegyei Kormányhivatalhoz kell benyújtani. A perre a Pécsi Törvényszék illetékes. A peres eljárás illetékköteles, melyet a bíróság döntése szerint kell megfizetni.

A perben az elektronikus kapcsolattartásra nem köteles fél vagy a jogi képviselőnek nem minősülő képviselője a keresetlevelet, továbbá minden egyéb beadványt és ezek mellékletét, valamint okiratot választása szerint elektronikus úton is benyújthatja. Az elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan nyújthat be a bírósághoz, és a bíróság is elektronikusan kézbesít a részére. A keresetlevél elektronikus úton történő benyújtása esetén a nyomtatvány elérhető a <https://birosag.hu/eljarasok-nyomtatvanyai/polgari-peres-elektronikus-urlopok> oldalon. A keresetlevél benyújtható a <https://e-kormanyablak.kh.gov.hu> oldalon.

A keresetlevél benyújtásának a döntés hatályosulására nincs halasztó hatálya, azonban a keresetlevélben azonnali jogvédelem keretében a halasztó hatály elrendelése, ideiglenes intézkedés, illetve előzetes bizonyítás elrendelése kérhető. Az azonnali jogvédelem iránti kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell. Ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a kérelem elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

INDOKOLÁS

A hatóság előtt TOG/81/00823/2020. ügyszámon (2022. évi ügyszám: TOG/81/01496/2022., 2023. évi ügyszám: TOG/81/00010/2023.), a BET-KAVICS Kft. (7100 Szekszárd, Keselyúsi út 120., a továbbiakban: **Kérelmező**) által benyújtott kérelem és dokumentáció alapján, 2020. október 17. napján, a „Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelekre vonatkozóan a *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Khvr.**) 1. számú mellékletének 10.a) pontjában szereplő tevékenységre, a Khvr. 1. § (3) és (5) bekezdései alapján, környezeti hatásvizsgálati közigazgatási hatósági eljárás indult.

Kérelmező 2020. október 19. napján kérelmet nyújtott be a hatósághoz az eljárás szünetelését kérve, mely kérelemnek a hatóság TOG/81/00823-4/2020. ikt. számú végzésével helyt adott.

A 2021. február 8. napjával kihirdetett *veszélyhelyzettel összefüggő rendkívüli intézkedések hatályának meghosszabbításáról* szóló 80/2021. (II. 22.) Korm. rendelet, illetve a *veszélyhelyzet idején az általános közigazgatási rendtartásról* szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) 49. §-a szerinti szünetelésre vonatkozó *eltérő szabályokról* szóló 31/2021. (I. 29.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései alapján „A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet (a továbbiakban: veszélyhelyzet) ideje alatt folyamatban lévő, az ügyfél kérelmére szünetelő közigazgatási hatósági eljárásban az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 49. § (2) bekezdésében meghatározott, az eljárást megszüntető hat hónapos időtartamba a veszélyhelyzet időtartama nem számít bele, és az – bármely ügyfélnek az eljárás folytatására irányuló kérelme hiányában – a veszélyhelyzet megszűnését követő napon újakezdődik.”

Fentiek alapján a szünetelés időtartama a veszélyhelyzet megszűnésével újraindult.

Kérelmező 2022. november 28. napján kérelmet nyújtott be a hatósághoz az eljárás folytatását kérve, amelyhez melléklete az eljárás dokumentációját is.

A hatóság 2022. december 2. napján, TOG/81/01496-4/2022. ikt. számú irata mellékleteként megküldte az eljárásról szóló közleményt, továbbá az eljárás dokumentációjának elérési linkjét a területileg illetékes önkormányzat jegyzőjének a helyben szokásos közhírré tétel érdekében, amely közhírré tétel az illetékes aljegyző tájékoztatása alapján 2022. december 5. napján megtörtént.

A hatóság a hirdetőtábláján és honlapján az eljárásról szóló közleményt közhírré tette, és honlapján a dokumentáció elérési linkjét is elhelyezte 2022. december 19. napján.

A hatóság a honlapon található közleményt 2023. január 12. napján lecserélte, mivel abban az ügyszám tévesen került feltüntetésre. Az új közleményt TOG/81/00010-43/2023. ikt. számú irata mellékleteként megküldte a területileg illetékes önkormányzat jegyzőjének a helyben szokásos közhírré tétel érdekében, amely közhírré tétel az illetékes aljegyző tájékoztatása alapján 2023. január 16. napján megtörtént.

A hatóság a hirdetőtábláján és honlapján az eljárásról szóló új közleményt közhírré tette 2023. január 12. napján.

Az eljárásban a Khvr. 9. § (1) bekezdése alapján közmeghallgatás tartása kötelező, amelyre vonatkozó információkat az új közleménybe foglalta a hatóság a Khvr. 8. § (1a) bekezdése alapján.

A hatóság TOG/81/01496-5/2022. iktatószámú végzésével teljes eljárásra tért át, az Ákr. 43. § alapján.

A közmeghallgatás 2023. február 16. napján került megtartásra Madocsán a Faluházban. A közmeghallgatást a hatóság hangfelvétellel dokumentálta, amely felvétel elérési linkjét a honlapján az eljárás kapcsolódó anyagai közé feltöltötte, annak rendelkezésre állását követően.

Kérelmező TOG/81/00010-212/2023. számon iktatott kérelmével az eljárás szünetelését kérte.

A hatóság TOG/81/00010-215/2023. ikt. számú végzésével az eljárás szünetelését rendelte el.

Fenti döntés ellen Madocsa Község Önkormányzata, mint I.r felperes és a Madocsáért Egyesület, mint II.r. felperes keresetet nyújtott be, amelyben a TOG/81/00010-215/2023. ikt. számon kiadott, az eljárás szünetelését elrendelő végzés megsemmisítését kérte a Pécsi Törvényszéktől.

A Pécsi Törvényszék előtt a per 8.K.700.509/2023, számon volt folyamatban, abban a Pécsi Törvényszék 8.K.700.509/2023/13. számon ítéletet hozott az alábbiak szerint: *„A bíróság az alperes TOG/81/0010-215/2023. számú végzését – annak közlésére visszamenőleges hatállyal – megsemmisíti.”*

Az ítélet 2023. július 7. napján került a hatóság részére megküldésre, így az eljárás a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 97.§ (3) bek. és az Ákr. 52. § (1) bekezdése alapján 2023. július 18. napjától folytatódott.

A hatóság tárgyi eljárás során a *környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kijelölőrendelet) 28. § alapján az 5. sz. mellékletben foglalt szakkérdések tekintetében megkereste az ügyben érintett hatóságokat, ill. *az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről* szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. sz. mellékletének 9. táblázata

alapján kijelölt szakhatóságokat, illetve a Khvr. 1. § (6b) bekezdése alapján az érintett település önkormányzatát az eljárás megindulásáról értesítette.

2023. január 1. óta a Kijelölőrendelet hatálytalan, helyébe a *környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet lépett, ám a szakkérdések vizsgálata vonatkozásában változás nem történt, ugyanazon társfőosztályok bevonása szükséges a környezeti hatásvizsgálati eljárásokba.

Az eljárásban az egyes szakkérdések vonatkozásában az állásfoglalások az alábbiak szerint kerültek megadásra:

A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/11137-14/2022. ált. ikt. számú (hatóság ikt. szám: TOG/81/00010-210/2023.) szakhatósági hozzájárulását a tervezett tevékenység megvalósításához nem adta meg, amelyet alábbiak szerint indokolt:

„A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály a TOG/81/01496-8/2022. iktatószám alatt a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: Vízügyi Hatóság) szakhatósági állásfoglalását kérte „MADOCSA I. – ÁTMENETI TÖRMELEKES NYERSANYAGOK” VÉDNEVŰ BÁNYATELEK LÉTESÍTÉSE” megnevezésű dokumentáció alapján indult közigazgatási hatósági eljárásban.

A megkereséshez csatolásra került a Mecsekérc Zrt. által készített 29-89/2022 munkaszámú MADOCSA I. – ÁTMENETI TÖRMELEKES NYERSANYAGOK” VÉDNEVŰ BÁNYATELEK LÉTESÍTÉSE KÖRNYEZETI HATÁSTANULMÁNY” megnevezésű dokumentáció.

A szakhatósági eljárásban az Ákr. 25.§ (1) bekezdése alapján megkerestem a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot és az Alsó-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóságot, mint Kormány által kijelölt a vízkészlet gazdálkodásnak, a felszíni és a felszín alatti vizek vagyonekezelésének, az árvízvédelemnek és az ivóvízbázis védelemnek állami feladataiért felelős területi vízügyi és vízvédelmi szakigazgatási szerveket szakvéleményük megadása céljából.

Az Alsó-Duna-Völgyi Igazgatóság 2642-002/2022. ügyiratszámú véleménye:

„Hivatkozva 35700/11137/2022. ált. ügyszámú levelére, a „Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bánya környezeti hatásvizsgálata tárgyában az alábbi tájékoztatást adjuk. A vizsgált bányatelek területe teljes egészében a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén helyezkedik el, így azzal kapcsolatban állásfoglalást és tájékoztatást a területileg illetékes vízügyi igazgatóság tud adni.

A tervezett bányából kitermelt anyag vízi úton történő kiszállítás támogatása céljából a bányától délkeleti irányban a Dunán úszóműves uszálykikötő, valamint a kikötőt a bányával összekötő elektromos meghajtású távolsági szállítószalag létesülne. Az uszálykikötőt a Duna 1543,1 fkm jobb parti szelvényében, a Madocsa 067/3 hrsz.-ú ingatlanon tervezik létesíteni. A Madocsa 067/3 hrsz.-ú ingatlan a Magyar Állam tulajdonában és az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság vagyonekezelésében van. Az érintett ingatlanon úszóművet vagy kikötőt létesíteni kizárólag az ADUVIZIG hozzájárulása mellett lehetséges. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy kikötőt vagy 25 m² -nél nagyobb úszóművet létesíteni a vízi közlekedésért felelős hatóság engedélyével lehet. A létesíteni kívánt kikötő jég- és árvíz levezetésére, a vízfolyás áramlási viszonyaira gyakorolt hatását hidraulikai vizsgálatokkal kell bemutatni.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság 2017. január 10-én tett nyilatkozatában az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság által felterjesztett 03.NMT.02. jelű tervdokumentáció jóváhagyásra került. A jóváhagyott tervdokumentációban foglaltak szerint megállapítható, hogy a tervezett kikötővel érintett Madocsa 067/3 hrsz.-ú ingatlan a nagyvízi meder elsődleges levezető sávjában található. A kikötő helyének megválasztása és létesítése előtt javasoljuk az érintett mederszakasz morfológiai, hidrológiai, továbbá vízi közlekedésre gyakorolt hatásának vizsgálatát a tekintetben, hogy a kikötő és az ahhoz kapcsolódó vízi forgalom részére a szükséges vízmélységek és manőverezési területek milyen mértékben állnak rendelkezésre az érintett helyen.

A Duna folyam érintett szakasza, mint a Dunaföldvár-Sió torkolat között megnevezésű víztest része Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT3), illetve az 1-10 Dunavölgyi főcsatorna tervezési alegység állapotértékelése szerint 9K típushoz tartozó (síkvívidéki - kis esésű - meszes - durva mederanyagú - Duna méretű) erősen módosított vízfolyás. A víztest mérsékelt ökológiai minősítéssel bír, kémiai állapota nem jó.

A VGT3 az EU Víz Keretirányelvvel összhangban a vizek jó állapotának elérését és megtartását tűzte ki célul. A felszíni víztest állapotromlásának elkerülése érdekében kerülni kell a felszíni vizek veszélyeztetését, törekedni kell a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet környezeti célkitűzéseinek elérésére és be kell tartani e rendelet előírásait. A felszíni vizek állapotromlásának megakadályozása érdekében az engedélyes bármilyen szennyezés észlelése esetén köteles azonnal az igazgatóságot értesíteni, továbbá meg kell kezdenie a kárelhárítást, kárenyhítést, ilyen esetben a kárelhárítás költsége a károkozót terheli. Bármely rendkívüli, akár véletlenszerű szennyezés esetén is, a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 36. § (1)-(5) bekezdéseinek megfelelően a szennyezést okozó szankcionálható. A kikötő létesítéséhez kapcsolódóan a bányát és a kikötőt összekötő szállítószalag létesítése is tervezett.

A szállítószalag nyomvonala keresztezi a jobb parton húzódó árvízvédelmi fővédvonalat, amely tekintetében is a KDTVIZIG az illetékes.”

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Szfvár-A-2508-13/2022. ügyiratszámú véleménye:

„T. Cím az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 25. § (1) b) pontja alapján 35700/11137-1/2022.ált. számon kelt végzésében megkereste Igazgatóságunkat azzal, hogy az „Madocsa I. - átmeneti törmelékes nyersanyagok” bányatelken tervezett külszíni bányászati tevékenység környezeti hatásvizsgálatával kapcsolatosan az első fokú vízügyi hatóságnál indult szakhatósági eljárásban Igazgatóságunk adja meg nyilatkozatát a tervezett bányászati tevékenység felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt hatásának mérlegeléséhez szükséges, az Igazgatóság rendelkezésére álló adatok és tények tekintetében.

A végzéshez elektronikus formában csatolt és a Mecsekérc Zrt. (Pásztohy Bálint) által 2022 novemberében keltezett 29-89/2022 munkaszámú Környezeti hatástanulmány és mellékletei, valamint az Igazgatóság rendelkezésére álló nyilvántartási adatok alapján az alábbiakat állapítottuk meg:

Előzmények:

A kutatási jelentés szerint a tervezett 138 hektár 9 932 m² nagyságú bányatelek kavicsos homok külszíni kitermelésére elsősorban talajvíz alatti kotrással alkalmas. Ennek alapján a területen tervezett tevékenység a 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet 1. sz. melléklet 10. pontja alapján („egyéb bányászat 25,0 ha területnagyságtól külszíni bányászat esetében”). A bányatelek létesítése tehát környezeti hatásvizsgálat elvégzéséhez kötött. A kitermelt haszonanyag kiszállítása céljából a tervezett bányatelek délkeleti sarkától dél-délnyugati irányban, mintegy 900 m távolságban a Duna folyam jobb partján uszálykikötő létesülne, melyet elektromos meghajtású távolsági szállítószalag kötne össze a bányával. A távolsági szalag végszakasza (025/12 hrsz.), és az uszálykikötő (067/3 hrsz.) Natura 2000 területet érint a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján. A kikötő létesítéséhez a 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 10. § (2) bekezdése alapján hatábecslés elvégzése szükséges.

Árvízvédelmi szempontból:

A benyújtott dokumentáció alapján a létesítendő bánya a 04.03. Paks Bölcseki árvízvédelmi szakasz Duna jp. 76+741-78+433 tkm szelvények között az I. rendű árvízvédelmi töltés mentett oldalára esik. A töltéslábtól mért legkisebb távolság 161-227 méter között váltakozik a tervezett bánya 1, 2, és 3 számú sarokpillér pontjai között, mintegy 1692 méter hosszban. A tervezett bánya 1.24 Madocsai árvízi öblözetben található.

A bányaterület gyakorlatilag a 30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet 23.§ jogszabályban előírt 110 m-en kívül helyezkedik el, azonban a talpmélység miatt magas Dunai vízszintnél előálló intenzív szivárgás és tartósabb árhullám levonulása során a várható vízszint kiegyenlítődés árvízvédelmi kockázatot jelenthet a bánya környezetében a bányaterület töltéssel történő körbehatárolásának hiánya esetén. A környezeti hatástanulmányban ezzel a kockázati tényezővel foglalkoznia kellene. A szivárgásvizsgálatra csak utalás van, de a vizsgálati anyag nem található (meglehet, hogy a korábbi tervezett bányanyitási vizsgálati anyagára hivatkozik a hatásvizsgálat ami, mivel nem dokumentált, és a helyszín sem egyezik nem elfogadható).

A Környezeti Hatástanulmány több egyéb kockázati tényező mellett megemlíti az árvízi kockázat tényét is, azonban azzal, illetve annak várható hatásával a tervezési területre és ebből adódóan a tágabb értelemben vett környezeti hatással már nem foglalkozik megfelelő mélységgel.

• A Tanulmány a 89. oldalának 5.7.4 Kitétség értékelése fejezetében kimondja, hogy „az árhullámok gyakoriságának és intenzitásának növekedése miatt a folyók mentén jellemzően, Magyarország árvízi veszélyeztetettségi térképe alapján a tervezési terület kitéttnek minősül”. A bemutatott 48. táblázat a kitétség mértékét alacsonynak ítéli.

Ugyanakkor magas kitétséggel rendelkezik a vízkészletek csökkenése (a folyó alacsony vízállása, valamint a felszín alatti vízkészletek csökkenése) miatt a tervezési terület.

Az egyértelműen megállapítható, hogy a tervezési terület, és a folyó vízkészletei, vízszintváltozásai egymással szoros és elválaszthatatlan összefüggésben vannak, tehát egymásra hatással vannak. A Tanulmány 92. oldal 53. táblázata ugyanakkor ellentmond

a 89. oldal kitettség érzékenységet bemutató táblázatának, mikor a kockázati értékelését a területnek az alábbiak szerint mutatja be:

- „Az árhullámok gyakorisága és intenzitásának növekedése miatt az eszközökben, biztonságban, környezetben, társadalomban és a gazdaságban keletkező károk mértéke mérsékelte, vagy kicsi, valószínűségük kicsi, az ebből eredő kockázat közepes vagy alacsony”.

Ugyancsak ellentmondás tapasztalható a Tanulmány 97. oldala szerint, mely alapján „Madocsa község területe az alacsony előfordulási valószínűségű területen fekszik, azaz az 1000 éves gyakoriságú (0,1%-os) árvízi esemény bekövetkezését jelenti” az árvízi kockázati értékelés szerint.

- A 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet értelmében a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását a legveszélyeztetettebb településrész határozza meg. A jogszabály értelmében árvízvédelmi szempontból Madocsa enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, miután mentesített ártéren az 1.24. számú árvízi öblözetben helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített I. rendű védművel rendelkezik.

A fentekből megállapítható, hogy a Tanulmány szerinti megfogalmazás, és a jogszabály nem ugyanazt jelenti. Az előbbiben előfordulási valószínűségre hivatkoznak, holott a kockázati értékelésnek a veszélyeztetettségre kellene utalnia, ami jelen esetben a fedőréteg eltávolítása és az altalajon keresztül bekövetkező vízszintváltozás miatt fennállhat.

További kockázati tényezőnek értékeljük a környező mezőgazdasági területek szempontjából a bányanyitást követően a talajvízszint változását, illetve a bányanyitás hatását a talajvízszintekre. Ennek kockázati értékelése szintén szükséges lenne a hatástanulmányban.

Az anyag nagyvonalakban kezeli a szállítási útvonal kiépítését az árvízvédelmi töltéssel párhuzamosan, illetve annak keresztezése során. A vonatkozó árvízvédelmi előírásokat itt is be kell tartani a töltéssel párhuzamos nyomvonallevezetés és a keresztezés során is. A mentett oldali töltéslábtól számított 110m-en, illetve a hullámtéri töltéslábtól számított 60 m-en belüli fedőréteg megbontások – beleértve a szállítószalag tartóoszlopainak alapozását is – ellentmondanak a vonatkozó árvízvédelmi előírásoknak. A keresztező szállítószalag kialakításának teljesen zártnak kell lennie a töltést keresztező és a védősávokat érintő szakaszon is.

További problémát vet fel, és az árvízi biztonságot befolyásolja az érintett kikötőterületen a hullámtéri véderdő várható megszüntetése. Kérdés, hogy a kikötő és az esetleges hullámtéri anyagelhelyezés mennyire illeszthető a Nagyvízi Mederkezelési Terv előírásaihoz, mellyel kapcsolatban az ADUVIZIG tud tájékoztatást adni.

A tervezett kikötő egyrészt a nagyvízi medret érinti, másrészt vizsgálni kell, hogy a telepített véderdőt, illetve a töltés jég és hullám elleni védelmét hogyan befolyásolja. A kikötői part él nem kerülhet közelebb az árvízvédelmi töltéshez, mint 60 m. A tervezett kikötőt is meg kell tudni közelíteni járművekkel, adott esetben nehéz gépjárművekkel is. Ez hol, milyen organizációs útvonalon és hogyan fog történni, mivel a töltéskorona burkolat erre nem alkalmas. Az I. rendű árvízvédelmi töltés megközelítésére,

keresztezésére jogszabályi előírások vannak melyek betartása az árvízvédelmi biztonság betartása érdekében kötelező.

Nem utolsó sorban felhívjuk a figyelmet, hogy a töltés vízdali részén belterületbe vont üdülőterület településrész helyezkedik el, a védőtávolságok számításánál ezt is javasoljuk figyelembe venni.

A tervezett „Madocsa I. - átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bánya és kiszolgáló egyéb létesítményei (szállítószalag, rakodó, kikötő) érintik a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő Duna jobb parti I. rendű árvízvédelmi töltést, melynek kialakítását az engedélyezési eljárás során egyeztetni és engedélyeztetni kell Igazgatóságunkkal.

A Magyar Állam tulajdonában és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vagyonkezelésében lévő ingatlan területhasználatára vonatkozóan megállapodást kell kötni Igazgatóságunkkal. A megállapodás megkötésével kapcsolatban a KDTVIZIG Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztályát (8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6., telefon: 22/315-370) közvetlenül meg kell keresni.

Miután a fenti megvalósíthatósági kérdések tisztázása előzetesen nem történt meg, ezért a benyújtott Környezeti Hatástanulmányt az árvízvédelmi előírások, az egymásnak ellentmondó megállapítások, valamint az állékonysági vizsgálat dokumentálásának hiánya és az ebből levonható kockázat elemzés miatt árvízvédelmi szempontból nem tartjuk kellően megalapozottnak.

Vízkészlet-gazdálkodási szempontból:

A dokumentumban megállapított ariditási index területi párolgás meghatározására megfelelő lehet, de a potenciális és a tényleges evapotranspiráció ebben az esetben jelentősen eltérhet (a tájból szabadon párologni tudó vízkészlettől függően). Nyílt vízfelületnél - főleg folyamatos talajvizes utánpótlásnál – azonban szinte végtelennek tekinthető ez az utánpótlás, azaz a potenciális és a tényleges evapotranspiráció közel egyenlő is lehet. Ez a különbség (területi - nyílt vízi párolgás) a dokumentumban is megfelelően megjelenik, de véleményünk szerint alábecsült a ténylegesen várható párolgás. Korábbi méréseink, és egyéb, akár interneten is fellelhető vizsgálatok¹ alapján a tényleges párolgás inkább 800-900, de akár 1000 mm/év is lehet, ez lényegében az adott évben tapasztalt hőmérséklettől (és egyéb meteorológiai viszonyoktól) függ. Ezt az értéket az ún. oázishatás ráadásul még tovább emelheti szárazabb időszakokban. A melegedő éghajlat és a tapasztalt csapadékmentes időszakok (szárazabb táj) miatt a kb. 600 mm-es csapadékot elfogadva legalább kb. 900 mm-es párolgást javasolunk figyelembe venni, azaz a teljes vízfelület párolgása inkább a 400 000 m³/év-hez közelít.

Véleményünket a fentiek tisztázása után tudjuk megadni.

Nyilatkozatunkat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 25. § (1) b) pontja alapján adtuk meg.”

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság az Szfvár-A-2508-13/2022. ügyiratszám véleményében hiányosságokra és ellentmondásokra hívta fel a figyelmet, ezért a 35700/11137-5/2022. ált számon a kért az eljáró hatóságot a bányavállalkozó felhívására a véleményben tett észrevételek, megállapítások tisztázására.

A bányavállalkozó a felhívásra becsatolta a „MADOCSA I. – ÁTMENETI TÖRMELEKES NYERSANYAGOK” VÉDNEVŰ BÁNYATELEK LÉTESÍTÉSE TÉNYÁLLÁS TISZTÁZÁSA” című tervdokumentációt.

A szakhatósági eljárás folyamán a Tolna Vármegyei Kormányhivatal a TOG/81/00010-186/2023. iktatószámom megküldte a tárgyi eljárásban benyújtott észrevételeket.

A „MADOCSA I. – ÁTMENETI TÖRMELEKES NYERSANYAGOK” VÉDNEVŰ BÁNYATELEK LÉTESÍTÉSE TÉNYÁLLÁS TISZTÁZÁSA” című tervdokumentációval és a benyújtott észrevételekkel ismét megkerestem a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot véleményük megadása céljából.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Szfvár-000704-3/2023. ügyiratszámú véleménye:

„T. Cím az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 25. § (1) b) pontja alapján 35700/11137-11/2022.ált. számon kelt végzésében ismételten megkereste Igazgatóságunkat azzal, hogy az „Madocsa I. - átmeneti törmelékes nyersanyagok” bányatelken tervezett külszíni bányászati tevékenység környezeti hatásvizsgálatával kapcsolatosan az első fokú vízügyi hatóságnál indult szakhatósági eljárásban Igazgatóságunk adja meg nyilatkozatát a tervezett bányászati tevékenység felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt hatásának mérlegeléséhez szükséges, a tevékenységgel érintett árvízvédelmi töltés keresztesítésének feltételeit, az Igazgatóság rendelkezésére álló adatok és tények tekintetében.

A végzéshez elektronikus formában csatolta a Tolna Megyei Kormányhivatal részére beérkezett ügyféli észrevételeket, mellyel kapcsolatosan véleményünket kéri. Az Igazgatóság rendelkezésére álló nyilvántartási adatok alapján az alábbiakat állapítottuk meg:

Vízbázisvédelmi terület:

A 14. oldalon található 10., 20. és 22. számú, illetve a 26. oldalon észrevételre történt reagálás helytelen. A bányatelek érinti a Madocsa távlati vízbázis hidrogeológiai „B” védőterületét. A számított lehatárolást nem érinti, azonban a földhivatali lehatárolt igen. A jogszabály szerint ezt kell figyelembe venni a tervezéskor. (Térkép mellékletként csatolva hgv.jpg néven).

A 2022 decemberében, az Szfvár-A-2508-13/2022. számon kiadott véleményünket továbbra is fenntartjuk, annak kiegészítéseként a következőket nyilatkozunk:

Árvízvédelmi szempontból:

Madocsa határában tervezett bányaművelésre 2017. évben talajmechanikai vizsgálatok, illetve 2018. évben folytak már egyeztetések, mely során a „Madocsa-homok, kavics” védnevű bánya környezetvédelmi engedélyezési eljárás alkalmával az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály szakági állásfoglalását Szfvár-0826-0002/2018. iktatószámom megadta. A korábbi szakágazati állásfoglalásban megfogalmazott észrevételek az újabb helyszínre benyújtott Környezeti hatástanulmányban és kiegészítésében is megjelennek, így észrevételeinket továbbra is fenntartjuk.

A korábban kifogásolt és hiányolt geotechnikai szakértői vélemény benyújtásra került. A benyújtott számítás során csak az I. rendű árvízvédelmi töltés alatti átszivárgás, és a rendeletben előírt 110 m-es sávra gyakorolt hatása lett modellezve. Az, hogy a

bányagödör fedőrétegének eltávolítása és az átmeneti törmelékes nyersanyag (kavics) jövesztése után milyen vízszintek alakulnak ki a bányagödörben a modellezés során használt MÁSZ+1,20 méteres szintnél, továbbra sem került bemutatásra. A bányagödör területére vonatkozó szivárgásvizsgálat során továbbra is szükségesnek tarjuk vizsgálni egy hosszabb idejű (pl. 1965. évi dunai árhullám április 27 - augusztus 17-ig, összesen 113 napon át tartó tartósságát figyelembe vevő) árhullám bányagödörre gyakorolt hatását, és az ezzel összefüggésben megjelenő vízszintváltozásokat, valamint azok környezetre gyakorolt hatását.

A létesítendő bányagödör állékonyságvizsgálata nem képezte a feladat részét, viszont úgy kell kialakítani a bányagödört, hogy a kialakuló elméleti csúszólap (talaj belső súrlódási szöge) a védmű mentett oldali töltéstalptól a 110 méteres védőtávolságon kívül legyen. Ez szintén nem került bemutatásra a szakvéleményben.

Szükségesnek tartjuk megvizsgálni egy védőtöltés kialakításának szükségességét a bányatelek körül MÁSZ+1,00 méteres dunai árhullám és az említett elhúzó tartósság esetén. Ezzel akadályozva meg egy III. fokú árvízszintet meghaladó, tartós dunai árhullám során kialakuló esetleges elöntéseket. A korábbi egyeztetések során Igazgatóságunk részéről ez az igény jelezve lett, de a környezeti hatástanulmányba nem került be.

A tervezett létesítmény érinteni fogja a KDTVIZIG vagyonezében lévő Duna jobb parti I. rendű árvízvédelmi töltést, melynek módját és keresztezési előírásait az engedélyezési eljárás további szakaszaiban egyeztetni és engedélyeztetni kell Igazgatóságunkkal.

A Hatástanulmányt a fent említett észrevételek javítását, hiányosságok pótlását követően tudjuk csak elfogadni a megküldött anyag megfelelősége esetén.

Vízkezelés-gazdálkodási szempontból:

1. Víztest állapota:

A 1242/2022. (IV.28) Korm. határozattal elfogadott 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve alapján a bánya a „sp.1.10.2 Bölcse-Bogyiszlói-öblözet” megnevezésű (VOR: AIQ498) sekély porózus víztestet érinti. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv felülvizsgálata során meghatározottak szerint a víztest mennyiségi állapota „gyenge (vízmérleg, FAVÖKO miatt)”, míg kémiai állapotát tekintve „jó” minősítésű. A „felszín alatti vizek védelméről” szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet alapján:

„4. § (1) Alapvető célkitűzésként legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek. d) * a gyenge állapotú és a külön jogszabály szerinti kritériumok alapján veszélyeztetett helyzetűnek jellemzett víztestek állapota fokozatosan javuljon;”

A víztest állapotán a még nagyobb párolgási felület tovább ront, mert az lokálisan nagymértékben megnöveli annak párolgását, így talajvíztest mennyiségi állapotának további romlása várható.

2. Párolgásszámítás:

A párolgási veszteség számításával kapcsolatban továbbra is fenntartjuk a véleményünket, miszerint nagyobb értékekkel kell kalkulálni, mint azt a tervdokumentációban teszik. A tervdokumentációban található éves párolgási veszteség (~280 000 m³/év), a OMSZ paksi meteorológiai állomás kádpárolgási értékei alapján inkább 350-400 000 m³/év-re tehető.

3. Mivel a talajvízszint, így a bányatóban várható vízszint egyértelműen a Duna vízállásától függ, így semmiképp nem hagyhatók figyelmen kívül a mederben lejátszódó folyamatok. Az éghajlati változásoktól függetlenül is a Duna jelenlegi medersüllyedése gondot okoz szinte az egész magyarországi szakaszán. Amíg ez a folyamat folytatódik, addig várhatóan magától is szárazodik a táj, csökken a talajvízszint, ezt a hatást pedig a bányató – az ügyféli vélemények között is kifejtett módon – jelentősen növeli a környezetében. A Duna leszívó hatását, és így a várható talajvízszint-csökkenést távolabb „tolja” a folyam medrétől.

4. A tervezett haladási terület:

A dokumentáció alapján a bányászati tevékenységet a lakóterületekre legkevésbé kedvezőtlen irányból terveznek megkezdeni. Amennyiben a bányászatot megkezdik, akkor a távlati vízbázisra tekintettel célszerű lenne a munkavégzést a bányatelek az északi oldala felől indítani. Ha a távlati vízbázisra, mint ivóvízbázisra szükség lesz a bányászati tevékenység előre tervezett kb. 42 évében, úgy az ivóvízbázis előnyt élvez és a bányászati tevékenység korlátozásra/megszüntetésre kerül.

Nyilatkozatunkat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 25. § (1) b) pontja alapján adtuk meg.”

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság véleményében továbbra is a hatástanulmányban tett észrevételeik javítását és a hiányosságok pótlását kérte.

A tervdokumentáció alapján az alábbiakat állapítottam meg:

A Bányavállalkozó a bányahatósági nyilvántartásban „Madocsa-Kelet — homok, lösz, kőzetliszt” néven szereplő kutatási területen nyersanyag kutatást folytatott le. A kutatási jelentés szerint a tervezett 138 hektár 9 932 m² nagyságú bányatelek kavicsos homok külszíni kitermelésére elsősorban talajvíz alatti kotrással alkalmas. Ennek alapján a területen tervezett tevékenység a 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet 1. sz. melléklet 10. pontja alapján („egyéb bányászat 25,0 ha területnagyságtól külszíni bányászat esetében”). A bányatelek létesítése tehát környezeti hatásvizsgálat elvégzéséhez kötött.

A tervezett bányatelek főbb jellemzői:

A kitermelés tervezett kapacitás: 1 000 000 m³/év

Bányatelek nagysága: 138 ha 9932 m²

A bányatelek alaplapja: + 68,0 mBf

A bányatelek fedőlapja: + 94,0 mBf

Kitermelt nyersanyag: átmeneti törmelékes nyersanyagok, homok, kavics

Bányaművelési technológia: felszíni típusú külfejtés és talajvíz alatti kotrás

A kitermelt haszonanyag kiszállítása céljából a tervezett bányatelek délkeleti sarkától déldélnyugati irányban, mintegy 900 m távolságban a Duna folyam jobb partján uszálykikötő létesülne, melyet elektromos meghajtású távolsági szállítószalag kötne össze a bányával.

A bányászati tevékenység befejezése után kialakuló állóvizet – tájrendezés nélkül – bányatóként kívánják fenntartani a továbbiakban

A vízügyi és vízvédelmi szakhatóság figyelembe véve a tervdokumentációkat, a rendelkezésemre álló szakvéleményeket, nyilvántartási adatok és a benyújtott észrevételeket, a hatástanulmányt az alábbiakban hiányolja és kifogásolja:

A bányászattal érintett terület érinti a Madocsa távlati vízbázis hidrogeológiai „B” védőterületét. A hatástanulmányban tévesen került megállapításra, hogy a tevékenység vízbázis védőterület nem érint. A hatástanulmánynak részletesen foglalkozni kellene a tevékenység vízbázisra gyakorolt hatásával.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének 1. a) pontja alapján a védőterülettel érintett bányaterület a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny kategóriába tartozik.

A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 9. § (4) pont b) bekezdése értelmében A felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területeken a 41. § (8) bekezdésének c) pontjában foglaltak kivételével tilos olyan tevékenység végzése, amelynek következtében a fedőrétegek eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz;

Ezek alapján a bánya hidrogeológia „B” védőterületével érintett részén a fedőréteg talajvízig történő megbontása, és ez által a talajvíz alatti kotrás is tilos.

A hatástanulmány árvízvédelmi szempontból sem elég részletesen vizsgálta az érintett terület. A vizsgálandó szempontokat a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság mindkét véleményében kifejtette.

A tervezett uszálykikötő helyén vizsgálni kell a mederszakasz morfológiai, hidrológiai és a vízi közlekedésre gyakorolt viszonyait. A jég- és árvíz levezetésére, a vízfolyás áramlási viszonyaira gyakorolt hatását hidraulikai vizsgálatokkal be kell bemutatni.

A bányászat következtében kialakuló talajvízcsökkenés nem kellő részletességgel került bemutatásra és mértéke alul lett becsülve. A hatástanulmánynak figyelembe kellene vennie az OMSZ paksi meteorológia állomáson elérhető párolgási adatok, amik pontosabban tükrözik a terület párolgási viszonyait. A konkrét adatok és friss idősorok alapján kellene a párolgási vízvesztéséget meghatározni. Célszerű számításba venni a klímaváltozás okozta távlati hatásokat is. A dokumentáció elnagyoltan foglalkozik az anyagvesztésből származó vízszint csökkenés hatásával is, a mm-es értéket nem indokolja meg. Továbbá nem veszi kellően figyelembe a Duna hatását a bányató vízszintjére, és a Duna medermélyülését sem. A párolgási veszteg alul becsülése és egyéb potenciális vízszint csökkentő hatások figyelem kívül hagyása következtében a bányató környezetében kialakuló depressziós tér nagyobb lehet, és ezáltal a bányatevékenység és annak befejezése után fennmaradó bányató hatásterületének mérete is megnövekedhet.

Magyarország Vízyűjtő-Gazdálkodási Tervének Második Felülvizsgálata (VGT3) és az Európai Unió Víz Keretirányelvével összhangban a vizek jó állapotának elérését és megtartását tűzte ki célul. A felszín alatti víztestek állapotromlásának elkerülése érdekében törekedni kell a

felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet környezeti célkitűzéseinek elérésére és be kell tartani e rendelet előírásait.

A 1242/2022. (IV.28) Korm. határozattal elfogadott 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve alapján a bánya a „sp.1.10.2 Bölcské-Bogyiszlói-öblözet” megnevezésű (VOR: AIQ498) sekély porózus víztestet érinti. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv felülvizsgálata során meghatározottak szerint a víztest mennyiségi állapota „gyenge (vízmérleg, FAVÖKO miatt)”, míg kémiai állapotát tekintve „jó” minősítésű.

A „felszín alatti vizek védelméről” szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 4. § alapján:

1) Alapvető célkitűzésként legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőség állapot követelményeinek.

2) Az (1) bekezdésben foglaltak teljesülése érdekében úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek, illetve víztestek esetében:

d) a gyenge állapotú és a külön jogszabály szerinti kritériumok alapján veszélyeztetett helyzetűnek jellemzett víztestek állapota fokozatosan javuljon;

A bányászat során kialakuló bányató párolgása a víztest állapotán tovább ront, ezért a talajvízszint mennyiségi állapotának további csökkenése várható. A víztest mennyiség állapotának további csökkenése, romlása ellentmond a VGT3 és az EU Víz Keretirányelvének célkitűzéseivel, továbbá ellentétes a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet vizek védelmére vonatkozó rendelkezéseivel is.

A „felszín alatti vizek védelméről” szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 6. § alapján:

(1) A vízvédelmi hatóság és a vízügyi hatóság önállóan, illetve a vízügyi igazgatóság szakértőként való bevonásával intézkedéseket tesz:

b) a felszín alatti víztestek állapotromlásának megakadályozására,

d) a gyenge és a veszélyeztetett helyzetű víztestek állapotának javítására a környezethasználatokra vonatkozó engedélyek felülvizsgálata, illetve más hatóság által történő felülvizsgálatának kezdeményezése által.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt intézkedések érdekében:

a) a vízvédelmi hatóság, illetve a vízügyi igazgatóság szakértőként áttekinti, hogy mi veszélyezteti a jó állapot elérését és megőrzését;

Az előzőekben foglaltakat, továbbá a rendelkezésemre álló vízügyi-vízvédelmi szakigazgatási szervek által adott szakvélemények, nyilvántartási adatok és az eljárás során benyújtott észrevételeket figyelembe véve, a tervezett tevékenység végzéséhez a hatástanulmányban vizsgált módon a hatástanulmány és annak kiegészítéseként benyújtott dokumentumok alapján a vízügyi és vízvédelmi hatóság hozzájárulása nem adható meg.

Az előzőekben ismertetettek figyelembevételével vízügyi és vízvédelmi szakhatóságként nem járultam hozzá az engedélyezéshez jelen állásfoglalásom 1. pontja szerint.

Végzésem ellen az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 112. §-a értelmében önálló fellebbezésnek nincs helye, az eljárást lezáró határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezésben támadható meg.

A vízügyi és vízvédelmi szakhatósági hatásköröm a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28. § (1) bekezdése a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) 1. § (1) bekezdése, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 66/A. §, és a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet (továbbiakban: 223/2014 Korm. rendelet) 10. § (1) bekezdés 4. pontja, a vízügyi és vízvédelmi illetékességemet a 223/2014 Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és az 2. mellékletének 4. pontja állapítja meg.

Szakhatósági állásfoglalásomat az Ákr. 55.§ (1) bekezdésére tekintettel, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII.29.) Korm. rend. 1. számú melléklet 9. táblázat 2. és 3. pontja alapján, mint területi vízügyi és vízvédelmi hatóság adtam meg.”

A Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 36700/1458-1/2022. ált. ikt. számú (hatóság ikt. szám: TOG/81/01496-40/2022.) szakhatósági hozzájárulását a tervezett tevékenység megvalósításához megadta, amelyet alábbiak szerint indokolt:

„A BET-KAVICS Kft. (székhelye: 7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120., adószáma: 27308112-2-17) kérelmére indult, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. számú mellékletének 10.a) pontjában foglalt tevékenységre vonatkozó környezeti hatásvizsgálati közigazgatási hatósági eljárásban a Tolna Megyei Kormányhivatal, mint engedélyező hatóság 2022. december 6-án megkereste a Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, mint első fokú katasztrófavédelmi szakhatóságot szakhatósági állásfoglalás kiadása céljából.

A megkereső hatóság által megküldött dokumentumok alapján a Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés értelmében az Ügyfél környezeti hatásvizsgálati engedélyének megadásához hozzájárultam.

A környezeti hatásvizsgálat elbírálása során megállapítottam, hogy a tevékenység végzése helyének közvetlen környezetében alsó és felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem működik, így az ipari baleseti kockázatok tekintetében a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleseteknek való kitettségből eredő várható hatások vizsgálata nem indokolt. A természeti katasztrófáknak való kitettség tekintetében a benyújtott dokumentáció vizsgálatát követően megállapítottam, hogy az megfelelően tartalmazza a telepítési hely környezetében feltárt kockázatokat és azok várható hatásait.

Döntésemet a fenti jogszabályi rendelkezések alapján hoztam.

Szakhatósági állásfoglalásom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (1) bekezdésén alapul. Hatáskörömet az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése és ugyanezen rendelet 1. melléklet 9. táblázatának 4. pontja, illetékességemet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint ugyanezen rendelet 1. melléklete határozza meg.

Az önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján zártam ki.”

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi és Járványügyi Osztály a TO/NEF/0737-2/2022. ikt. számú (hatóság ikt. szám: TOG/81/01496-18/2022.) szakkérdésben tett nyilatkozatában, a környezet- és település-egészségügyi szakkérdés vonatkozásában az alábbiak szerint nyilatkozott:

„A vizsgált szakkérdés:

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdése és 5. számú melléklet I. számú táblázat 3. pontja alapján a vizsgált szakkérdések:

A környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére terjedtek ki.

A vizsgálat eredménye:

A szakkérdések vizsgálatának eredményeképpen megállapítottam, hogy a vizsgált tevékenység közegészségügyi érdekeket nem sért, környezet- és település-egészségügyi szempontból kifogást nem emelek. A benyújtott dokumentáció szerinti bányászati tevékenység végzésére a környezethasználati engedély kiadása közegészségügyi érdeket nem sért.

Az érdemi döntésbe foglalandó kikötések, feltételek, előírások:

A szakkérdések vizsgálatának eredményeképpen, tárgyi ügyben, a következő feltételeknek kell eleget tenni a tervezett bányászati tevékenység végzése során:

- *Az üzemeltetés során a hatásterülettel érintett madocsai lakott területen a levegőterhelési szintre vonatkozó egészségügyi határértékek betartása szükséges.*
- *Az elérhető legjobb technika alkalmazásával meg kell akadályozni, hogy a hatásterületen élő lakosság egészségét kedvezőtlenül befolyásoló, nagy mennyiségű por kerüljön az érintett lakóterületekre.*
- *Az emberi egészségre különösen kockázatos PM₁₀ porfrakció terjedését a lakott terület irányába a kibocsátás helyén folyamatos, vagy rendszeres locsolással, vízpermetezéssel csökkenteni szükséges.*

Egyéb, az ügghöz tartozó lényeges megállapítások

A szakkérdések vizsgálata során egyéb, lényeges, az ügghöz tartozó megállapítást nem teszek.

A szakkérdés vizsgálat eredményének indokolása:

A környezet- és természetvédelmi hatáskörben eljáró Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztálya 2022. december 05-én, TOG/81/01496-13/2022. ügyszámon, szakkérdés vizsgálatában kereste meg a népegészségügyi feladatkörben eljáró Tolna Megyei Kormányhivatalt.

A vizsgálandó szakkérdés a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdése és 5. számú melléklet I. számú táblázat 3. pontja, valamint a környezeti hatásvizsgálatról és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. 1. sz. melléklete 10. pontjában foglalt tevékenység szerint, a Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányateleken tervezett bányászati tevékenység végzésére vonatkozik.

A megküldött összevont környezeti hatástanulmány alapján megállapítottam, hogy a vizsgált szakkérdések tekintetében a környezetvédelmi engedély kiadásának környezet-egészségügyi akadálya nincs.

A BET-KAVICS Kft. a bányahatósági nyilvántartásban „Madocsa-Kelet — homok, lösz, kőzetliszt” néven szereplő kutatási területen nyersanyag-kutatást folytatott le. A kutatási jelentés szerint, a tervezett 138 hektár 9 932 m² nagyságú bányatelek alkalmas kavicsos homok külszíni kitermelésére, elsősorban talajvíz alatti kotrással. A kitermelt haszonanyag kiszállítása céljából a tervezett bányatelek délkeleti sarkától dél-délnyugati irányban, mintegy 900 m távolságban a Duna folyam jobb partján uszálykikötő létesülne, melyet elektromos meghajtású távolsági szállítószalag kötne össze a bányával.

A környező távlati ivóvízbázisok vízkivételi pontjaira a bányászati tevékenység hatást nem fog gyakorolni, vízkészletet tőlük nem von el.

Az elvégzett zajterhelési vizsgálatok alapján a bányászati tevékenységből és az ahhoz kapcsolódó szállítási tevékenységből származó zajterhelés a legközelebbi védendő lakóterületeket nem éri el.

Az elvégzett levegővédelmi vizsgálatok alapján a bányászati valamint az ahhoz kapcsolódó anyagmozgatási, szállítási tevékenységből származó hatásterület elérheti a legközelebbi lakott területeket. A vizsgálatok alapján igazolást nyert az, hogy a bánya tevékenység levegőminőségre gyakorolt hatása abban az esetben nem jelentős, ha a diffúz porkibocsátást műszaki intézkedésekkel csökkentik. Fentiekre tekintettel az elérhető legjobb technika alkalmazásával meg kell akadályozni, hogy a hatásterületen élő lakosság egészségét kedvezőtlenül befolyásoló, nagy mennyiségű por kerüljön az érintett lakóterületekre.

Közegészségügyi véleményemet a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. Rendelet 28. § (1) bekezdése, és 5. melléklete I táblázat 3. pontja, az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló módosított 1991. évi XI. törvény 2. § (1) bek. d) pontjában foglalt jogkörömben, a 4. § (1) bek. d), p) és r) pontja alapján és a Tolna Megyei Kormányhivatal Vezetője 12/2020. (IV.27.) TMKH utasítása a Tolna Megyei Kormányhivatal Egységes Ügyrendjéről szerint hoztam meg.

Hatóságom hatáskörét a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés c) pontja, illetékességét a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése állapította meg.”

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi és Járványügyi Osztályának TO/NEF/0737-2/2022. ikt. számú (hatóság ikt. szám: TOG/81/01496-18/2022.) szakkérdésben tett nyilatkozatának kiegészítése (TO/NEF/0192-3/2023., hatóság ikt. szám: TOG/81/00010-213/2023.):

„A Tolna Vármegyei Kormányhivatal, mint területi környezetvédelmi hatóság, a BET-KAVICS Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.), kérelmére, a „Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű

bányatelekre vonatkozóan, környezeti hatásvizsgálati közigazgatási hatósági eljárást folytat, melynek keretében hatóságunkat szakkérdés vizsgálata céljából keresték meg.

A vizsgált szakkérdésekre adott TO/NEF/0737-2/2022 számú véleményünket 2022. december 08-án megküldtük az Önök részére.

A közigazgatási hatósági eljárás során a beérkezett, a környezeti hatások értékelése szempontjából lényeges észrevételek véleményezését kérte főosztályomtól.

A megküldött észrevételeket áttanulmányoztam.

A szakkérdés vizsgálata során valóban nem vizsgáltuk Dunán való szállítás bármilyen akadályoztatása miatti szárazföldi szállítás, kiporzás és PM10 kibocsátás miatti környezetre, emberi egészségre gyakorolt hatását, mivel az engedélyezési dokumentáció a kitermelt nyersanyag Dunán történő szállításra vonatkozik, szárazföldi szállítás engedélyezése nem történik az eljárás során.

Az engedélyezési dokumentáció szerint a bányászat tevékenység nem fog nagyobb levegőterheléssel, porterheléssel járni, mint a jelenleg a területen végzett intenzív mezőgazdasági tevékenység. Ugyanakkor kikötő létesítése és bánya működése – különösen száraz időben, aszályos mikroklimatikus viszonyok esetén a kitermelés, a tárolás, rakodás – jelentős porterhelés növekedéssel jár, ami a szálló por esetében az emberi egészségre különösen kockázatos lehet. Továbbá az is megállapítható, hogy míg a mezőgazdasági földművelés időszakos, addig a felszíni bányaművelés rendszeres porkibocsátással jár.

Továbbá a beérkezett észrevételek között szerepel hivatkozás Madocsa Településrendezési Tervének Megalapozó vizsgálatára is, amely megállapítja, hogy a mezőgazdasági tevékenység miatt por kerül a levegőbe, különösen akkor, ha száraz a talaj. Szeles időben a levegőbe került finomabb részecskék nagy távolságokra is eljuthatnak, megnövelve ez által a lakott területekre jutó por mennyiségét. A település lakott területével majdnem megegyező méretű bánya okozta levegőszennyezés a már egyébként is fennálló problémát tovább súlyosbíthatá az észrevétel szerint.

Fentiekre tekintettel, továbbá figyelembe véve, hogy a bánya tervezése óta, a megfelelő alap adatok biztosítása óta nem történt a területen légszennyezettségi vizsgálat, csupán számításokon alapuló közelítő becslések történtek, a megalapozott, műszaki adatokra támaszkodó szakvélemény kialakítása érdekében szükséges Madocsa község lakóterületén szállópor vizsgált elvégzése.

A korábban adott véleményünket az alábbiakkal egészítem ki:

A beruházás megkezdése előtt a település belterületén, a bánya területéhez legközelebbi ingatlanok közelében szállópor vizsgálat elvégzése szükséges a légszennyezettség ún. 0 alapállapotának – a bánya nyitását megelőző állapotának - megállapítása érdekében. A

megalapozott vizsgálathoz megfelelő, a vonatkozó szakmai irányelveket és jogszabályokat figyelembe vevő vizsgált tervet kell készíteni. A szállópor légszennyezettségi vizsgálatot erre akkreditált laboratórium, vagy hitelesített telepített on-line monitor állomás végezheti.

A bányanyitást követően a lakott területen folyamatos szállópor vizsgálatot kell végezni, monitor terv alapján. A szállópor vizsgálatok során a mért szállópor koncentrációk a lakott területen nem térhetnek el jelentősen az 0 alapállapot során mért értéktől, azaz a település lakott területén a légszennyezettség nem romolhat a jelenlegi állapothoz képest. A rendszeres monitoring által biztosítható hogy a tevékenységből származó levegőterhelés folyamatosan ellenőrizve legyen, illetve vizsgálható lesz, hogy a bányászati tevékenységből származó porterhelés káros hatással van-e az érintett lakosság egészségi állapotára.

A bánya működése miatti környezeti porterhelést csökkentheti egy zöld védősáv kialakítása, ezért a zöld védősáv telepítését a bánya Madocsa település felőli és az üdülőövezet felőli oldalán változatlanul indokoltnak tartom.

A hatástanulmány szerint a vizsgált bányatelek felszín alatti vízbázis védőterületet nem érint. A beékeztetett észrevételek szerint ennek ellentmond a hatástanulmány azon része, mely szerint: „a tervezett bányatelek a vízbázis szerkesztett (modellezés alapján lehatárolt) hidrogeológiai „B” védőterületét nem érinti, míg a vízügyi igazgatóságon folyamatban lévő kijelölési eljárás alapján képező földhivatali kataszteri térképek szerint az ingatlan határokhoz igazított hidrogeológiai védőterületek érintik a Madocsa 019/3, 019/4, 039, 041/30, 042, 044/58 és 044/70 hrsz-ú ingatlanokat.”

Fentiekre tekintettel a település hosszú távú megfelelő mennyiségi és minőségi ivóvízellátásának érdekében indokoltnak látom folyamatosan monitorozni, hogy a kitermelés milyen hatással lehet a település ivóvízellátására. A bányászati tevékenységből származó szennyeződések kimutatása érdekében a kijelölt monitoring kutakban illetve a települést ellátó kutakban is rendszeresen vizsgálni kell a felszíni eredetű szennyező anyagok jelenlétét, úgymint: összes keménység, klorid, szulfát, ammónium, nitrit, nitrát, policiklikus aromás szénhidrogének.

A fentiek alapján kérem korábbi, tárgy ügyben kiadott szakkérdésben adott szakvéleményünket kiegészíteni szíveskedjék.”

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztályának TOF/53/00714-2/2022. ikt. számú (hatóság ikt. szám: TOG/81/01496-22/2022.) szakkérdésben tett nyilatkozata:

„A BET-KAVICS Kft. (7100 Szekszárd, Keselyüsi út 120.) kérelmére a Tolna Megyei Kormányhivatal fenti számú megkeresése alapján a részemre megküldött iratok felülvizsgálata után, mint az adott ügyben szakkérdés elbírálására kijelölt szervezeti egység az alábbi talajvédelmi szakvéleményt adom:

a „Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelekre vonatkozó környezeti hatásvizsgálat és egységes környezethasználati engedély talajvédelmi szempontból kiadható.

A megkeresés elbírálása során az alábbiakat állapítottam meg, mely megállapításokat javaslom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdés alapján a határozat indokolási részébe fogalmazni:

A szakkérdés elbírálásához az alábbi dokumentáció állt a rendelkezésemre:

- Kérelem (készítette: BET-KAVICS Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.), Vass Péter ügyvezető, készítés ideje: 2022. november 28.)
- BET-KAVICS KFT. „Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelek létesítése környezeti hatástanulmány (készítette: Mecsekérc Zrt. (7633 Pécs, Esztergár L. u. 19.), Földing Gábor környezetvédelmi igazgató, készítés ideje: 2022. november 14, Munkaszám: 29-89/2022.)

A megkeresés elbírálása során az alábbiakat állapítottam meg, mely megállapításokat javaslom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdés alapján a határozat indokolási részébe fogalmazni:

A dokumentáció alapján az alábbiakat állapítottam meg:

- A BET-KAVICS Kft. bányászati tevékenység megkezdését tervezi a térségben megjelenő ásványvagyon igények kiszolgálására.
- A tervezett bányatelek területe: 138 ha 9932 m².
- A tervezett működési időtartam: 42 év.
- A kitermelés megkezdését 2023. II. negyedévre tervezik.
- Tervezett bányászati technológia: külszíni művelés.
- A bányatelekben feltárt teljes ásványi vagyon 26 102 923 m³, ami 41 700 000 tonnának felel meg.
- A tervezett maximális kitermelés 3500t/nap.
- A kitermelt ásványi nyersanyag elszállítását kizárólag vízi úton tervezik, a kikötőg pedig szállítószalagon. A szalag hossza 1600 m.
- A terv szerint 30 cm-es humuszos réteget terveznek letermelni.
- A korábbi adatok alapján a beruházás területén összesen letermelésre kerülő humuszos termőréteg mennyisége: 417.000 m³.
- A tervezett beruházás különösen jó minőségű szántó területeket foglal magában.
- A többlet humuszos termőréteget a környező mezőgazdasági területeken kívánják hasznosítani.
- A rekultivációt az üzemelés alatt folyamatosan végzik majd.
- A dokumentáció 7. fejezete tartalmazza a talaj védelme szempontjából szükséges intézkedéseket.
- A dokumentáció szerint üzemelés során normális üzemmód esetén a talajt nem érik hatások.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény, továbbiakban: Tftv. 55. §-a alapján a beruházás helyszínén fel nem használt termőréteg után talajvédelmi járulékot kell fizetni

Fentiek alapján a környezethasználati engedély talajvédelmi szempontból elfogadható.

A szakkérdés elbírálását a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése, 6. melléklet I. táblázatának felhatalmazásával végeztem, figyelembe véve a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban: Tftv.) előírásait.

A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII.2.) Korm. rendeletének (kijelölő rendelet) 52. § (1) bekezdése alapján a Tftv. szerinti talajvédelmi hatóságként a megyeszékhely szerinti kormányhivatal jár el, illetékességét a kijelölő rendelet 3. § (2) bekezdése állapítja meg.

A szakkérdés elbírálására a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 10/2022. (IX.22.) MvM utasítás 26. §-a jogosít fel.”

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Örökségvédelmi Osztálya TOD/25B/45-3/2023. ikt. számon (hatóság ikt. szám: TOG/81/00010-204/2023.) örökségvédelmi szakkérdésben az alábbiak szerint nyilatkozott:

„A Tolna Vármegyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály megkeresése alapján a BET-KAVICS Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.) kérelmére, a „Madocsa I.- átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelek létesítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás tárgyában a Tolna Vármegyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztálya előtt TO/81/1496/2022. számon indult hatósági eljárásban az örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során az alábbi nyilatkozatot teszi,

a kulturális örökség védelme jogszabályban meghatározott feltételeinek az alábbi kikötésekkel felel meg a tervezett tevékenység:

A tervezett beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7.§ 20. pontja alapján kiemelt nagyberuházásnak minősül:

Az első olyan engedélyezési eljárásban, amely a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányul, a kérelmező köteles benyújtani az előzetes régészeti dokumentációt (ERD) vagy azzal, tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve, egyenértékű örökségvédelmi hatástanulmányt.

Az előzetes régészeti dokumentáció a terület régészeti érintettségét tisztázására, a régészeti örökség elemeire vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgál, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához járul hozzá.

Az örökségvédelmi hatóság az előzetes régészeti dokumentáció megállapításai alapján a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban határozza meg a korlátozásokat vagy a szükséges hatáscsökkentő módszereket, így a régészeti feltárás módját.

A megkeresés elbírálása során az alábbiakat állapítottam meg, mely megállapításokat javaslom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdés alapján a határozat indokolási részébe fogalmazni:

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdése és 5. melléklet I. táblázat 4. pontján alapuló megkeresés vizsgálata során megállapítottam, hogy a tervezett beruházás nyilvántartott régészeti lelőhelyeket érint.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) 3. §-a szerint a kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket - így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését - e védelemmel összhangban kell végezni.

A Kötv. 4. § (1) bekezdése értelmében a kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége.

A Kötv. 5. § (1) bekezdése szerint a kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, az egyházi jogi személyek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

A Kötv. 11. § -a alapján a nyilvántartott régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

A mellékelt tervdokumentáció alapján megállapítottam, hogy a beruházással érintett ingatlanok nyilvántartott régészeti lelőhelyeken helyezkednek el, az alábbiak szerint.

Madocsa (hrsz.):

- 019/58- Felsőnyilas, Felső- Nyilas 2.,
- 025/12- Alsónyilas II., Madocsa Péter vára, Porong
- 037/36- Kápolnadomb, Alsónyilas II., Alsónyilas II.,
- 039- Felső- Nyilas, Felső- Nyilas 2.,
- 040- Alsónyilas II.,
- 042- Alsónyilas II.,
- 044/70 - 75- Alsónyilas II.,
- 044/80 - 85- Alsónyilas II.,
- 067/3- Duna meder 1543,4 fkm, Porong, Alsónyilas II., Duna meder 1544,2 fkm

A 26743 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 2- Kápolnadomb nevű lelőhelyen, jellege szerint késő Árpád-kori földvár és középkori falu nyomai maradtak fenn.

Az 51800 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 52- Alsónyilas II. nevű lelőhelyen, jellege szerint középkori település nyomai maradtak fenn.

Az 51771 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 14- Felsőnyilas nevű lelőhelyen, jellege szerint halomsíros kultúrához köthető telepnyom maradt fenn.

Az 41982 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 5- Felső-Nyilas nevű lelőhelyen, jellege szerint kora Árpád. kori telepnyom, középkori templom és temető maradt fenn.

Az 41983 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 6- Felső-Nyilas 2., nevű lelőhelyen, jellege szerint avar telepnyom maradt fenn.

Az 51777 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 46- Porong nevű lelőhelyen, jellege szerint középkori falu nyomai maradtak fenn.

Az 51801 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 47- Duna meder 1543,4 fkm nevű lelőhelyen, jellege szerint őskori koponyatöredék maradt fenn.

Az 41983 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 45- Duna meder 1544,2 fkm nevű lelőhelyen, jellege szerint török kori hajó maradt fenn.

Az engedélyezési eljárással kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom a kérelmezőt, jelen engedélyezési eljárás keretében az örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során a benyújtott környezetvédelmi hatásvizsgálati dokumentációt helytállóságát vizsgáltuk, tehát nem vizsgáltuk a tervezett tevékenység megvalósíthatóságát, illetve az ezzel kapcsolatos szükséges örökségvédelmi korlátozások, illetve - a védett örökségi elemek esetében - a szükséges kármegelőző intézkedések szükségességét, jellegét.

Ugyanakkor a környezetvédelmi hatásvizsgálati dokumentációban a területen fekvő ex lege védett régészeti lelőhelyek nem kerültek felsorolásra, a régészeti lelőhelyekre vonatkozó hatást a dokumentum nem vizsgálja.

Az örökségvédelmi hatóság a tényleges földmunkával járó tevékenységet engedélyező hatósági eljárás során nyilatkozik majd a konkrét terület régészeti szempontú vizsgálatának eredményei ismeretében (az ERD vagy az örökségvédelmi hatástanulmány benyújtását követően) arról, hogy a bányászati tevékenység végzéséhez hozzájárul-e, illetve milyen kikötésekkel adja meg hozzájárulását. Ez a vélemény a szükséges adatok, információk hiányában jelenleg nem alapozható meg.

A beruházás megvalósíthatósága szempontjából a területen fekvő középkori Alsónyilas település temploma és temetője jelentheti a legjelentősebb örökségvédelmi kockázatot. Amennyiben a templom falmaradványai megőrzendő régészeti emlékeknek bizonyulnak, azokat a földmunkával járó beruházásokkal el kell kerülni a Kötv. 19.§ (1) bekezdése és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 5.§ (3) bekezdése értelmében.

A beruházás a benyújtott tervdokumentáció alapján kiemelt nagyberuházásnak minősül a Kötv. 7. § 20. pontja és a Kötv.23/G (1) bekezdés e) pontja alapján.

A Kötv. 23/C. §-a alapján nagyberuházás esetén előzetes régészeti dokumentációt vagy azzal, tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve, egyenértékű hatástanulmányt, kell készíttetni.

A Korm. r. 40. § (7) pontja szerint az előzetes régészeti dokumentációt a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatóságként, illetve szakkérdések vizsgálatával közreműködik.

A szakkérdés vizsgálatára a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. melléklet 4. pontja, a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 3/2020. (II. 28.) MvM utasítás 27. §-ában, valamint a Tolna Megyei Kormányhivatal Egységes Ügyrendjéről szóló 12/2020. (IV. 27.) Kormány megbízotti utasítás III. fejezet 10.3. pontjában foglalt rendelkezések és a Tolna Megyei Kormányhivatal kiadmányozás szabályairól szóló 2/2021. (IV.14.) Kormány megbízotti utasítás 24. pontjában foglalt rendelkezések alapján került sor.

A szakkérdés vizsgálata a Kötv. 7. § -11. § a -i és 62/A. § -a, és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet 87. § -a rendelkezései szerint történt.”

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 5. (Szekszárd)
14812/2/2022. ikt. számon (hatóság ikt. szám: TOG/81/00010-1/2023. és TOG/81/00010-62/2023.)
földvédelmi szakkérdés vizsgálata során az alábbi nyilatkozatot tette:

„A Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztály fenti hivatkozási számú szakkérdés megkeresésére válaszolva – mint első fokon eljáró termőföldvédelmi hatóság - közlöm, hogy a „Madocsa I.-átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelekre vonatkozóan a környezeti hatásvizsgálati eljárásban

termőföldvédelmi szempontból kifogást nem emelek.

az alábbiak figyelembevételével:

- Termőföldet más célra hasznosítani csak ingatlanügyi hatósági engedéllyel lehet.
- A más célú hasznosítást engedélyező eljárást - véglegesen más célú hasznosítást engedélyező eljárást a beruházás által véglegesen elfoglalt területre, időleges más célú hasznosítást engedélyező eljárást az építés során felvonulásra igénybevetett egyéb termőföldekre -, a munkálatok megkezdése előtt kell lefolytatni, a területileg illetékes ingatlanügyi hatóságnál.
- Termőföld más célú hasznosításának minősül a hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik.
- A termőföld-igénybevétel akkor minősül időleges más célú hasznosításnak, ha az érintett területen, a lábon álló termény megsemmisül, vagy termés kiesés következik be, vagy az időszerű mezőgazdasági munkák akadályozására kerül sor, vagy a talajszerkezet károsodik.
- A termőföld időleges más célú hasznosítása csak meghatározott időre, legfeljebb 5 évre engedélyezhető. Az időlegesen más célra hasznosított termőföldön – az engedélyező határozatban megállapított határidő lejártáig – az igénybevevő köteles az ingatlan-nyilvántartásban rögzített előző állapotot helyreállítani, és a termőföldet mező- vagy erdőgazdasági termelés céljára alkalmassá tenni (a továbbiakban: eredeti állapot helyreállítása).

A Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztály megkereste hatóságomat „Madocsa I.-átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelekre vonatkozóan a környezeti hatásvizsgálati eljárásban

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. Törvény (továbbiakban: Tfv.) 9.§ (1) bek. szerint: „Ingatlanügyi hatósági engedéllyel lehet termőföldet más célra hasznosítani. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az ingatlanügyi hatóság engedélye nem mentesít a szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.”

A rendelkezésemre álló iratanyagot megvizsgálva megállapítottam, hogy a tevékenység Madocsa település külterületén termőföldnek minősülő ingatlanokat érint. A beruházás megvalósítása során termőföldek időleges-, illetve véglegesen más célú igénybevételére kerül sor.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. Törvény (továbbiakban: Tftv.) 9.§ (1) bek. szerint: „Ingatlanügyi hatósági engedéllyel lehet termőföldet más célra hasznosítani. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az ingatlanügyi hatóság engedélye nem mentesít a szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.”vt. 10.§ (1) Termőföld más célú hasznosításának minősül: a) a hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik.

Tftv. 14. § (1) A termőföld-igénybevétel akkor minősül időleges más célú hasznosításnak, ha az érintett területen

- a) a lábon álló termés megsemmisül, vagy
- b) terméskiesés következik be, vagy
- c) az időszerű mezőgazdasági munkák akadályozására kerül sor, vagy
- d) a talajszerkezet károsodik.

(2) A termőföld időleges más célú hasznosítása csak meghatározott időre, legfeljebb 5 évre engedélyezhető. Az időlegesen más célra hasznosított termőföldön – az engedélyező határozatban megállapított határidő lejártáig – az igénybevevő köteles az ingatlan-nyilvántartásban rögzített előző állapotot helyreállítani, és a termőföldet mező- vagy erdőgazdasági termelés céljára alkalmassá tenni (a továbbiakban: eredeti állapot helyreállítása).

A fentiekre való tekintettel, adtam meg a szakkérdésben válaszomat.

A szakkérdés vizsgálatára a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 7/2015.(III.31) MvM utasítás 25.§-29.§-ainak rendelkezései alapján került sor.

Hatáskörömet és illetékességemet a földhivatalokról, a földhivatalok valamint a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 36.§. 1. sz. melléklete állapítja meg. Szakkérdésben a válaszomat a 71/2015.(III.30.) Korm rendelet alapján adtam meg”

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 5. (Szekszárd) 14812/2/2022. ikt. számon földvédelmi szakkérdés vizsgálata során tett nyilatkozatát az észrevételek megvizsgálása alapján az alábbiak szerint adta meg (14534/2/2023., hatóság ikt. szám: TOG/81/00010-208/2023.):

„A Tolna Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztály fenti hivatkozási számú szakkérdés megkeresésére válaszolva – mint a teljes megyére kiterjedő illetékességgel rendelkező Tolna Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály termőföldvédelmi hatáskörében eljáró

termőföldvédelmi hatóság - közlöm, hogy a „Madocsa I.-átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelekre vonatkozóan a környezeti hatásvizsgálati eljárásban

a hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a termőföld mennyiségi védelme szempontjából kifogást nem emelek

,az igénybevevőt alábbiak betartására kötelezem:

- Termőföldet más célra hasznosítani csak ingatlanügyi hatósági engedéllyel lehet.
- A más célú hasznosítást engedélyező eljárást - véglegesen más célú hasznosítást engedélyező eljárást a beruházás által véglegesen elfoglalt területre, időleges más célú hasznosítást engedélyező eljárást az építés során felvonulásra igénybevett egyéb termőföldekre -, a munkálatok megkezdése előtt kell lefolytatni, a területileg illetékes ingatlanügyi hatóságnál.
- Termőföld más célú hasznosításának minősül a hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik.
- A termőföld-igénybevétel akkor minősül időleges más célú hasznosításnak, ha az érintett területen, a lábon álló termény megsemmisül, vagy termés kiesés következik be, vagy az időszerű mezőgazdasági munkák akadályozására kerül sor, vagy a talajszerkezet károsodik.
- A termőföld időleges más célú hasznosítása csak meghatározott időre, legfeljebb 5 évre engedélyezhető. Az időlegesen más célra hasznosított termőföldön – az engedélyező határozatban megállapított határidő lejártáig – az igénybevevő köteles az ingatlan-nyilvántartásban rögzített előző állapotot helyreállítani, és a termőföldet mező- vagy erdőgazdasági termelés céljára alkalmassá tenni (a továbbiakban: eredeti állapot helyreállítása).

A Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztály megkereste hatóságomat „Madocsa I.-átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelekre vonatkozóan a környezeti hatásvizsgálati eljárásban

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. Törvény (továbbiakban: Tftv.) 2. § E törvény alkalmazásában

1. átlagos minőségű termőföld: az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvényben (a továbbiakban: Inytv.) meghatározott törzskönyvben szereplő, az adott település – ideértve a fővárosi kerületet és az Inytv. 10. § (1) bekezdésében megjelölt városok esetében a kerületet – azonos művelési ágú termőföldjei 1 hektárra vetített aranykorona-értékeinek területtel súlyozott átlagának megfelelő termőföld;

1a. bányauzem: az ásványi nyersanyag kutatására, valamint feltárására és kitermelésére meghatározott terület;

.

.

10. külfejtéses bányászati tevékenység: a bányafelügyelet által engedélyezett, a termőföld fel- és altalajának eltávolításával járó homok, kavics vagy agyag ásványi nyersanyag – ideértve mindezek változatait és keverékeit is – kutatása, feltárása és kitermelése;

9. § (1) *Termőföld más célú hasznosításának minősül:*

- a) a termőföld olyan időleges vagy végleges igénybevétele, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra időlegesen vagy véglegesen alkalmatlanná válik;
- b) a termőföld belterületbe vonásának engedélyezése;
- c) az Evt. hatálya alá nem tartozó üzem-, majorfásítás, valamint az út, vasút és egyéb műszaki létesítmény tartozékát képező fásítás igénybevétele.

(2) Nem minősül a termőföld más célú hasznosításának napenergiát az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározottak szerinti agrofotovoltaikus rendszer szerint felhasználva villamos energiát termelő erőmű létesítése és üzemeltetése, ha nem akadályozza az alatta fekvő területnek a 2. § 19. pontjában megjelölt valamely művelési ág szerint termőföldként történő hasznosítását.

(3) A termőföld más célú hasznosítása időleges vagy végleges lehet. A termőföld belterületbe vonása végleges más célú hasznosításnak minősül.

10. § (1) A termőföldet az ingatlanügyi hatóság engedélyével lehet más célra hasznosítani, ide nem értve a (2) bekezdésében meghatározott eseteket. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az ingatlanügyi hatóság engedélye nem mentesít a szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.

11. § (1) *Termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételeivel – lehet felhasználni.*

(2) Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetve helyhez kötött igénybevétele céljából lehet. A termőföldnek hulladéklerakó céljára történő igénybevétele esetén a környezetvédelmi és természetvédelmi követelmények betartása mellett, mezőgazdasági művelésre alkalmatlan vagy átlagosnál gyengébb minőségű termőföld más célú hasznosítása engedélyezhető. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházás esetében az átlagosnál jobb minőségű termőföld végleges más célú hasznosítása is engedélyezhető, ha annak megvalósítása más jogszabály rendelkezéseire figyelemmel más helyen vagy más nyomvonalon nem lehetséges.

(3) A (2) bekezdés alkalmazása szempontjából helyhez kötött igénybevételeknek kell tekinteni különösen

- a) a meglévő létesítmény bővítését, közlekedési és közmű kapcsolatainak kiépítését;
- b) a bányüzemet és a természeti kincsek kitermeléséhez szükséges egyéb létesítményt;
- c) azt a területet, amelyet a Kormány a Magyar Közlönyben közzétett határozatával beruházási célterületté nyilvánított;
- d) kis teljesítményű erőmű létesítését a betáplálásra alkalmas villamosenergia-elosztói hálózat 1000 méteres közvetlen környezetében.

(4) Az igénybevételek az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.

Tfv. 14. § (1) A termőföld-igénybevételek akkor minősülnek időleges más célú hasznosításnak, ha az érintett területen

- a) a lábon álló termény megsemmisül, vagy

- b) termés kiesés következik be, vagy
 c) az időszerű mezőgazdasági munkák akadályozására kerül sor, vagy
 d) a talajszerkezet károsodik.

(2) A termőföld időleges más célú hasznosítása csak meghatározott időre, legfeljebb 5 évre engedélyezhető. Az időlegesen más célra hasznosított termőföldön – az engedélyező határozatban megállapított határidő lejártáig – az igénybevevő köteles az ingatlan-nyilvántartásban rögzített előző állapotot helyreállítani, és a termőföldet mező- vagy erdőgazdasági termelés céljára alkalmassá tenni (a továbbiakban: eredeti állapot helyreállítása).

A rendelkezésemre álló iratanyagot megvizsgálva megállapítottam, hogy a tevékenység Madocsa település külterületén termőföldnek minősülő ingatlanokat érint. A beruházás megvalósítása során túlnyomó részt átlagosnál jobb szántó művelési ágú 3 minőségi osztályú, és 4 minőségi osztályú termőföldek más célú igénybevételére kerül sor. Madocsa község külterületén a szántó művelési ágú termőföldek átlagos aranykorona értéke 16,46 Ak/ha. A szántó művelési ágú 3 minőségi osztályú termőföld aranykorona értéke hektáronként 25,20 Ak/ha, a szántó művelési ágú 4 minőségi osztályú termőföld aranykorona értéke hektáronként 19,10 Ak/ha,

Megállapítottam továbbá, hogy bár a tervezett igénybevétel túlnyomórészt átlagosnál jobb minőségű termőföldeket érint, ám az igénybevétel célja a Tfv.t. ben meghatározott ásványi nyersanyag kitermelésére szolgáló bányüzem létesítése, ami a Tfv.t. 11 § (3) bek. "b" pontja alapján helyhez kötött igénybevételnek minősül, így átlagosnál jobb minőségű termőföld igénybevételével is megvalósítható.

A fentiekre való tekintettel, adtam meg a szakkérdésben válaszomat.

A szakkérdés vizsgálatára a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 7/2015.(III.31) MvM utasítás 25.§-29.§-ainak rendelkezései alapján került sor.

Hatáskörömet és illetékességemet a földhivatalokról, a földhivatalok valamint a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 36.§. 1. sz. melléklete állapítja meg. Szakkérdésben a válaszomat a 71/2015.(III.30.) Korm. rendelet alapján adtam meg."

A Baranya Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti és Földművelésügyi Osztálya BA/52/09930-4/2022. ikt. számon (hatóság ikt. szám: TOG/81/01496-20/2022.), erdészeti szakkérdés tekintetében az alábbiak szerint nyilatkozott:

„A környezetvédelmi hatóságként eljáró Tolna Megyei Kormányhivatal (Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztály; 7100 Szekszárd, Dr. Szentgáli Gy. u. 2.) TOG/81/01496-10/2022. számú megkeresésére (ügyintéző: Szabó Réka) a BET-KAVICS Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.) kérelmére indult, a Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok védnevé bányatelekre vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárással kapcsolatban vizsgálandó erdészeti szakkérdés tekintetében az erdészeti hatóságként eljáró Baranya Megyei Kormányhivatal (Agrárügyi Főosztály Erdészeti és Földművelésügyi Osztály; a továbbiakban: Erdészeti Hatóság) az alábbi tájékoztatást adja:

A megküldött dokumentáció alapján megállapítható, hogy a hulladékkezelő telep az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterületet nem érint.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdés, valamint az 5. melléklet I. táblázatában meghatározottak szerint az erdészeti szakkérdés vizsgálatának feltétele, hogy az eljárás tárgyát képező tevékenység erdőt érintsen. A fentiekre tekintettel az Erdészeti Hatóság jelen eljárásban erdészeti szakkérdés vizsgálatához hatáskörrel nem rendelkezik.”

A tervezett tevékenység adatai:

A tervezett bányatelek védneve: „Madocsa I. – átmeneti törmelékes nyersanyagok”

Törésponti EOV koordináták: 1. Y: 646 019 X: 150 287;
2. Y: 645 920 X: 149 760;
3. Y: 645 330 X: 148 930;
4. Y: 644 522 X: 149 606;
5. Y: 644 934 X: 150 454;

Tervezett bányatelek területe: 138 hektár 9932 m²;

Tervezett bányatelek alaplapja: +68,0 mBf;

Tervezett bányatelek fedőlapja: +94,0 mBf;

A létesítményhez legközelebbi lakóterületek távolsága:

- Madocsa, Kender u. 26. (hrsz. 120) alatti lakóház: 1190 m a bányatelektől Ny-ra;
- Madocsa, Dunaszél u. (hrsz. 064) alatti lakóépület: 1405 m a bányatelektől D-DNy-ra;
- Harta, Dunapart (hrsz. 4014) alatti lakóépület: 1135 m a bányatelektől K-DK-re.

A vizsgált területre vonatkozóan korábban lefolytatott hatásvizsgálat tapasztalatai alapján Kérelmező a kitermelt haszonanyag kiszállítására a legkisebb környezetterheléssel járó vízi út kizárólagosságát tervezte, melyhez – mint kapcsolódó tevékenység – elektromos meghajtású távolsági szállítószalag, és uszálykikötő kialakítása szükséges.

A bányatelekben feltárt teljes ásványi vagyon: 26 102 923 m³, amely 1,6 t/m³ térfogatsúllyal 41 700 000 tonnának felel meg (a védőpillérben leköttött anyagmennyiséggel együtt).

A bányaüzemben tervezett kitermelés évi 1 000 000 tonna/év, melyet jellemzően 10 havi aktív termelés és 2 havi, a téli időszakra ütemezett karbantartási szünet mellett terveznek kivitelezni.

A tervezett tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatását a benyújtott dokumentációk alapján megvizsgálva az alábbi megállapítások tehetők:

Levegőtisztaság-védelmi szempontból:

A legközelebbi lakóépületek, védett létesítmények Madocsa belterületén találhatóak kb. 1100 m-re a bányatelek szélétől, illetve a Duna másik oldalán Harta település, amelynek legközelebbi lakóháza a bányatelek szélétől szintén kb. 1100 m távolságban van.

A tevékenység porkibocsátó forrásainak tekinthetők a belső közlekedési utak, a különböző anyagmanipulációk kiporzásai. Jelentősebb porkibocsátást eredményez a bányaterületen belüli száraz kitermelési fázisban a teherszállító járművek kerekei által felvert por. Kisebb diffúz porkibocsátást

eredményeznek az anyag mozgatása során keletkező diffúz porok. Ezek ismeretében modellezésre került a tevékenységből és a kapcsolódó telephelyen kívüli járulékos tevékenységekből származó hatások nagysága. A légszennyező anyagok légköri terjedési adatainak ismeretében meghatározásra került a tevékenység közvetlen és közvetett hatásterülete.

A közvetlen hatásterület nagyságát és kiterjedését tekintve a megvalósítási/üzemelési fázisnak van jelentősebb hatása a levegőminőségre, a bányá és a kikötő létesítési fázisában kisebb hatásterület jelentkezik. A tevékenységhez kapcsolódó külső, telephelyen kívül jelentkező közúti közlekedés közvetett hatásterületének tekinthető, a hatásterület a vizsgált utak felülete.

A vizsgálati terület becsült alap légszennyezettségének ismeretében igazolást nyert az, hogy a bányá tevékenység levegőminőségre gyakorolt hatása abban az esetben nem jelentős, ha a diffúz porkibocsátást műszaki intézkedésekkel csökkentik, a levegővédelmi követelmények a bányá működése során teljesíthetők. A tevékenységből származó levegőtisztaság-védelmi szempontú hatások tekintetében várhatóan a kikötő működése eredményezi majd a legnagyobb hatást és hatásterületet.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Lev. rendelet) 25. § hatálya alá tartozó bejelentés köteles légszennyező pontforrás kialakítása nem tervezett a telephelyen.

A levegőtisztaság-védelmi észrevételekkel kapcsolatban – a fentiekén túl- az alábbiakat állapítja meg a hatóság:

A benyújtott dokumentáció alapján vízi szállítás történik, melyre tekintettel megállapítható, hogy a Dunán való szállítás akadályoztatása esetén nem lesz közúti szállítás, tehát ennek levegőminőségre gyakorolt hatása nincs.

Fentiek alapján, levegővédelem szempontjából az alábbi előírásokkal lett volna engedélyezhető a tevékenység:

- A helyhez kötött diffúz légszennyező forrást úgy kell kialakítani, működtetni, hogy abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe.
- A kitermelt anyag deponálása, tárolása, szállítása esetén megfelelő intézkedés (takarás) megtételével gondoskodni kell arról, hogy a tárolt, szállított anyag levegőterhelést ne okozzon.
- A bányászati tevékenység végzése során a munkagépek, szállítójárművek motorjai feleslegesen nem terhelhetik a környezeti levegőt kipufogógázokkal.
- A tevékenység végzése során tilos hulladékot égetni.
- Erős szél esetén az intenzív porképződéssel járó munkafolyamatok nem végezhetőek, száraz időszakban pedig a depónia területet a porképződés megakadályozása érdekében locsolni szükséges.
- Közlekedési célú burkolatlan felület igénybe vétele esetén a szállító járművek sebességét úgy kell megválasztani, hogy a porképződés minimális legyen.
- A rendkívüli légszennyezést a hatóságnak a szennyezés bekövetkezésekor azonnal be kell jelenteni, a munkavégzést azonnal le kell állítani, és gondoskodni kell a szennyezés okának elhárításáról.
- A deponált anyagot úgy kell kialakítani, hogy az széléroziótól védve legyen (takarás), illetve abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe.

→ A bányászati tevékenység okozta levegőterhelés mérésére monitoring rendszert kell létrehozni. A környezet állapota szempontjából legkedvezőtlenebb állapotban, évente két alkalommal mérést kell végezni a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 4. § (1) bekezdésének figyelembe vételével az alábbi paraméterekre:

- Kén-dioxid [CAS: 7446-09-5]
- Nitrogén-dioxid [CAS: 10102-44-0]
- Szálló por (PM₁₀)

A mérést az alábbi ponton kell elvégezni:

1. Bányászati tevékenység helyéhez legközelebbi védendő ingatlanál

Határidő: tevékenység megkezdésének évét követő évtől

A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos előírások indoklása:

A Lev. rendelet 4. §-a alapján tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működtetése miatt fellépő levegőterhelés, valamint a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelése, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz. Az Lvr. 26. § (1) bekezdése szerint diffúz forrás üzemeltetése során a levegővédelmi követelményeket érvényesíteni kell. Az Lvr. 26. § (2) bekezdése alapján diffúz forrás a lehető legkevesebb légszennyező anyag levegőbe juttatásával alakítható ki, működtethető és tartható fenn. A diffúz forrás működtetése, fenntartása során az üzemeltető a diffúz forrás környezete és az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodik.

Az észrevételekre tekintettel a levegő minőségének évente két alkalommal történő vizsgálatáról a területen kialakuló imissziós állapot hosszú távú monitorozása érdekében döntött a hatóság.

A hulladékgazdálkodás területén:

A tervezett tevékenység hulladékgazdálkodási üzemszerű körülmények között lényegében nem jár hulladék keletkezésével. A bányaművelés során letermelésre kerülő meddőanyag nem tartozik a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény hatálya alá (1.§ (2) b pont alapján). A keletkező bányászati hulladékok további felhasználásáról a bánya Műszaki Üzemi Terve fog rendelkezni.

A tervezett bányai tevékenység során nem bányászati jellegű hulladékok keletkezésével a következő tevékenységekhez, technológiákhoz kapcsolódóan kell számítani:

- Bányászati, anyagszállítási technológia:

A bányászati technológiában alapvetően a kotrógépek, míg az anyagszállítási technológiában jellemzően a szállítószalagok fenntartása, karbantartása révén keletkezik hulladék. A fenntartás illetve karbantartás, javítás során elsősorban veszélyes hulladék keletkezésével kell számolni. A telephelyi gépek időszakos szervizelését szakcég végzi el, amennyiben ez a telephelyen történik (a javítás nem igényel speciális eszközöket és speciális háttérrel), úgy a keletkező hulladékok elszállításáról és megfelelő kezeléséről az alvállalkozó köteles gondoskodni. A fenntartási tevékenység során a bányai dolgozók a gépek zsírzását, illetve azon kisebb beavatkozásokat végzik el, amely a termelő és anyagszállítási technológia megfelelő üzemképes állapotának fenntartásához szükséges. Ezen fenntartási tevékenység veszélyes hulladéka (használt zsírzópatron, fáradtolaj, hidraulikai olaj, olajos rongy, stb.) a telephelyen képződnek, így átmeneti – elszállításig történő – tárolásukról, valamint

megfelelő kezelő illetve ártalmatlanító részére történő átadásukról a bányüzemnek kell gondoskodnia.

- Iroda, szociális konténer üzemeltetése:

Az irodai hulladékok körében a települési hulladékhoz hasonló összetételű hulladék, ezen kívül különböző veszélyes (pl. tintapatron, fénycső) és nem veszélyes (papír, műanyag hulladék) hulladékok keletkezésével kell számolni. A települési hulladékhoz összetételében, jellegében hasonló hulladék elszállítása céljából a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval tervezett szerződést kötni. A közszolgáltató biztosítja ezáltal a gyűjtődényt az egyéb települési hulladék gyűjtésére, és a rendszeres elszállításról is gondoskodik. Az irodai/szociális tevékenység során keletkező veszélyes hulladék gyűjtését és engedéllyel történő ártalmatlanító/kezelő részére történő átadását a bányászati, anyagszállítási technológiában keletkezett hulladékkal együtt tervezik elvégezni. A szelektíven gyűjtött nem veszélyes hulladék frakciókat (papír, műanyag, stb.) a bányavállalkozó nem üzletszerűen, alkalmilag, saját járművével szállítja el hulladék-gyűjtő pontra.

- Bontási hulladék:

A létesítési fázisban a 044/74 hrsz.-ú területen lévő ~133 m² alapterületű épület bontásából származik majd hozzávetőleg 70 m³ bontási hulladék (várhatóan HAK 17 01 07, a pontos hulladékjegyzékbe sorolásról a kivitelezés megkezdésekor kell gondoskodni), melynek megfelelő elszállításáról, kezelőnek való átadásáról gondoskodni szükséges.

A tevékenység felszámolásakor szintén keletkezik bontási hulladék, melynek megfelelő elszállításáról, kezelőnek való átadásáról gondoskodni kell.

A keletkező hulladékok várható mennyisége és összetétele:

Nem veszélyes hulladékok:

Hulladék megnevezése	HAK	Várható mennyiség (kg/év)
egyéb települési hulladék, ideértve a vegyes települési hulladékot is	20 03 01	1200
papír és karton	20 01 01	15
műanyagok	20 01 39	15

Veszélyes hulladékok:

Hulladék megnevezése	HAK	Várható mennyiség (kg/év)
veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner	08 03 17*	2
fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladék	20 01 21*	2
elhasznált viasz és zsír	12 01 12*	60
ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolaj	13 02 05*	180
veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről meg nem határozott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	15 02 02*	60
ólomakkumulátorok	16 06 01*	50

Bontási hulladék

A telephely üzemeltetése során bontási hulladék nem keletkezik. Az üzemelés lezárásakor az irodakonténer, az úszókotró, valamint a gépek elszállításra kerülnek, más telephelyeken való felhasználás céljából. A szállítószalag elemek közül a tovább már nem használható szalagok,

álványzat, és az alapok bontásából kinyert keletkezik a bontás során. A keletkező bontási hulladék mennyisége előzetesen 40–50 tonnára becsülhető, a keletkező frakciók várhatóan:

- HAK 17 01 01 beton;
- HAK 17 04 11 vas és acél;
- HAK 20 01 39 műanyagok.

A keletkező hulladékok gyűjtésének módja, tárolás a telephelyen belül:

A területen keletkező 20 03 01 települési hulladék gyűjtése a helyi közszolgáltatóval való szerződéskötés alapján biztosított edényzetben tervezett.

Az irodai ill. szociális eredetű, szelektíven gyűjtött nem veszélyes hulladékok (H.A.K. 15 01 01 papír, valamint 20 01 01 papír és karton) tárolására a szociális konténerben szelektív gyűjtőedény elhelyezésével lesz megoldott.

A bányászati, anyagszállítási technológiában, valamint az irodában keletkező veszélyes hulladék tárolására konténerben elhelyezett, 250 kg hulladék egy időben történő gyűjtésére lehetőséget nyújtó veszélyes hulladék munkahelyi gyűjtőhely kialakítása tervezett, az *egyres hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól* szóló 246/2014. (IX. 29.) Kormányrendelet 7. fejezetében foglalt előírások figyelembevételével.

A kialakítás fő szempontjai:

- a munkahelyi gyűjtőhely nem önálló helyiségként, hanem anyagraktárral összevontan kerül kialakításra, ezért vonal felfestésével fogják a hulladék gyűjtésére szolgáló területrészt elhatárolni a raktározásra szolgáló területrésztől;
- a gyűjtőhelyen a keletkező hulladéktípusok, fajták elkülönített gyűjtését szolgáló, az adott hulladéktípus hatásainak edényzetet helyeznek el;
- a gyűjtőedényzetben feltüntetik a benne elhelyezhető hulladék fajtájára vagy típusára utaló feliratot;
- a gyűjtőedényeket kármentő tálcán helyezik el.

A bontásból származó inert hulladék tárolását a telephely egy arra kijelölt részén fogják végezni elszállításig.

A keletkező hulladékok nyilvántartását a bányavállalkozó elektronikus úton, Excel táblázatban tervezi. A nyilvántartást a 309/2014. (XII. 11.) Kormányrendeletben foglalt tartalmi követelmények szerint alakítják ki.

A nyilvántartott adatok alapján a bányavállalkozó az adatszolgáltatási kötelezettségét is teljesíti, a vonatkozó küszöbértékek túllépése esetén a kötelezettség bejelentésével, majd pedig a HIR-ÉV éves adatszolgáltatás határidőre történő elektronikus rendszeren való benyújtásával.

Fentiek alapján, hulladékgazdálkodási szempontból az alábbi előírásokkal lett volna engedélyezhető a tevékenység:

- Kérelmező köteles tevékenysége során keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokról hulladéktípusonként, anyagmérleg alapján és technológiánként naprakész nyilvántartást vezetni, valamint adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tenni. Nyilvántartásnak a telephelyen rendelkezésre kell állnia.
- A hulladékképződés megelőzése és a hulladékgazdálkodás során a hulladékhierarchia elsőbbségi sorrendként történő alkalmazására kell törekedni.

- Az egyidejűleg gyűjthető hulladékok mennyisége nem haladhatja meg a munkahelyi gyűjtőhelyek mindenkori tárolási kapacitását.
- A gyűjtési idő – miután a hulladék további kezeléséről gondoskodni kell – munkahelyi gyűjtőhelyen legfeljebb 6 hónap lehet.
- Kérelmező köteles a tevékenysége során keletkező hulladékot a kezelésre történő elszállítás érdekében – amennyire az műszaki, környezetvédelmi és gazdasági szempontból megvalósítható – elkülönítetten gyűjteni. Az elkülönítetten gyűjtött hulladékot más hulladékkal vagy eltérő tulajdonságokkal rendelkező más anyagokkal összekeverni tilos.
- A hulladék kizárólag az adott hulladék kezelésére engedéllyel és feljogosítással rendelkező szervezetnek adható át. A kezelőnek történő átadásról szóló bizonylat egy példányát a helyszínen kell tartani.
- A hulladék hasznosítására, ártalmatlanítására – a környezeti és gazdasági hatékonyság figyelembevételével kiválasztott – lehető legközelebbi, arra alkalmas létesítményben kerülhet sor.

A fenti előírások jogalapja:

- a *hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről* szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hull.nyilv.r.) 3. § (1) bekezdése, az adatszolgáltatásra vonatkozó előírás a Hull.nyilv.r. 10. § (1) bekezdése
- Ht. 7. § (1) bekezdése
- az *egyres hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól* szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet 13 § (9) bekezdése
- 246/2014. (IX.29) Korm. rendelet 13 § (10) bekezdése
- Ht. 12. § (4) bekezdése.
- Ht. 31. § (5) bekezdése
- Ht. 3. § d) pontja

A zaj és rezgés elleni védelem területén:

A tervezett tevékenység zajterhelésének vizsgálata céljából a területen méréssel került sor a háttérterhelés (alapállapot környezeti zajterhelése) vizsgálatára. Ezt követően a létesítési, üzemeltetési, és felhagyási fázis zajforrásainak azonosítása, zajkibocsátásuk számszerűsítésére került sor. Számításra került a tervezett tevékenység különböző fázisaiban zajvédelmi szempontból releváns munkafolyamatok környező védendő lakóingatlanokra gyakorolt hatása:

- mobil és távolsági szalag építése (daruzás, szerelés, közlekedés);
- kikötő vasbeton cölöpalap építés hatása (építés, közlekedés);
- száraz szinti jövesztés (kitermelés I. fázis) hatása (jövesztés, belső közlekedés);
- nedves szinti jövesztés (kitermelés II. fázisa) hatása (jövesztés, belső közlekedés, a műveleti idők erősen változnak, mindig az adott területhez igazodnak, melyre tekintettel a biztonság irányában történő eltéréssel 8 órás műszakon belül folyamatos működéssel került számításra);
- uszály rakodás (az uszályrakodó szalag műszakon belüli közel folyamatos üzemét feltételezve).

Végül megtörtént a közúti közlekedés (telepítéshez kapcsolódó szállítások) hatásának számítása az 5111. j. út mentén. A számítási eredmények szerint a jelentősebb zajterhelést az üzemeltetési fázis okozza, de az ennek esetére számított hatásterület lakóépületek, védett területek vonalát nem éri el.

Közvetett hatásterület a létesítési fázis közötti szállítási teljesítmény növekedéséhez kapcsolódóan nem alakul ki.

A tevékenység a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zajrendelet) hatálya alá tartozik.

A terület bányászati célú igénybevétele nem egyszerre, egy időben, hanem a mindenkori kitermelési műszaki üzemi tervnek megfelelő ütemezésben történik, a visszahagyott területek folyamatos rekultivációja mellett.

A termelési időszakban folyamatos 2 műszakos munkarend, téli időszakban pedig 7:00-15:00 karbantartási munkák tervezettek. A bányai technológia üzemeltetéséhez az alábbi munkagépek és berendezések alkalmazása tervezett.

Megnevezés	db	Típus	Műszak üzemóra	Munkafázis
Forgóvázás kanalas kotrógép	1	Caterpillar 330 CL típusú vagy azzal egyenértékű teljesítményű (br. 197 kW) berendezés	8	előkészítés / kitermelés
Homlokrakodó gép	2	Caterpillar 950 F típusú vagy azzal egyenértékű teljesítményű (br. 134 kW) berendezés	8	depózás, rakodás, rekultiváció
Autódaru	1		8	létesítés
Úszókotró berendezés	1	MOHR MBK 200 vagy azzal egyenértékű	8	kitermelés
Tehergépjármű	2+2	pl. MAN TGS 35.470 vagy azzal egyenértékű 350 kW teljesítményű 4-tengelyes 25 tonnás szállí-tóképességű tehergépjárművek	8	előkészítés, rakodás, rekultiváció

A benyújtott dokumentáció alapján tevékenység várhatóan megfelel a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet által előírt zajterhelési határértékeknek, ezért az üzemelésnek zajvédelmi akadálya nincs. A bányatelek hatásterületén belül nincs zajtól védendő épület. A telephely hatásterületének kijelölése a Zajrendeleten alapul. A Zajrendelet 10. § (3) bekezdése, valamint a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében zajkibocsátási határértéket nem kell megállapítani, ha a környezeti zajforrás hatásterületén nincs védendő terület, építmény vagy helyiség. A fentiek értelmében a zajkibocsátási határérték megkérése nem szükséges.

A Zajrendelet 11. § (1) bekezdése értelmében, ha a zajforrás üzemeltetője olyan intézkedéseket hajt végre, amely miatt a 10. § (3) bekezdésben megállapított feltételek a tevékenység folytatása során már nem állnak fenn, akkor az üzemeltetőnek zajkibocsátási határérték megállapítása iránti kérelmet kell benyújtania a hatóságához.

A zajkibocsátási határérték megállapítása iránti kérelmet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

A zaj-és rezgésvédelmi észrevételekkel kapcsolatban – a fentiekén túl- az alábbiakat állapítja meg a hatóság:

A zajterhelési határértéket meghatározó 27/2008. KvVM-EüM együttes rendelet nem tesz különbséget évszak, hétköznapi, hétvége illetve munkaszüneti nap között csak és kizárólag a nappali (06:00-22:00 óra között), illetve az éjjeli (22:00-06:00) óra között) időszakokra állapít meg határértékeket. A hatóság a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak megfelelő rendelkezéseket állapíthat meg, azoktól eltérőeket nem hozhat.

A zajvédelmi határértékeket meghatározó 27/2008. KvVM-EüM együttes rendelet nem terjed ki a haszonállatok tartására használt mezőgazdasági területekre, állattartó létesítményekre.

Fentiek alapján, zaj és rezgés elleni védelem szempontjából az alábbi előírásokkal lett volna engedélyezhető a tevékenység:

- A bányászati tevékenység tényleges környezeti zajkibocsátását, a zajvédelmi hatásterület lehatárolásával, a teljes üzemmenet mellett, zajméréssel kell igazolni, majd az elkészült dokumentációt a hatóságnak a tevékenység megkezdését követő 60 napon belül meg kell küldeni.
- Amennyiben a tevékenység tényleges (méréssel alátámasztott) zajvédelmi hatásterülete érinti zajvédelmi szempontból védendő épületet, területet a mérési jegyzőkönyvvel egyidejűleg meg kell küldeni a tevékenységre vonatkozó zajkibocsátási határérték kérelmet a hatóság részére.
- A bányászat során a gépeket úgy kell megválasztani, üzemeltetni, hogy azok üzemszerű működésük során ne okozzanak a zajtól védendő területen a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. mellékletében szereplő határérték feletti zajterhelést.

Táj- és természetvédelem területén:

Területi érintettség:

Maga a bányatelek területe országos jelentőségű védett természeti területet, Natura 2000 területet, természeti területet, az Országos Ökológiai Hálózat területét, tájképvédelmi terület övezetét közvetlenül nem érinti.

A helyi jelentőségű védett természeti területek és emlékek Madocsa Község Önkormányzat Képviselő-testületének a *helyi jelentőségű természeti értékek védelméről* szóló 9/2021. (VIII. 31.) önkormányzati rendeletével kerültek kijelölésre. Az önkormányzati rendelettel kihirdetett helyi jelentőségű védett természeti emlékek közül a Malomrévi 2 db nyárfa (Madocsa, külterület 019/3 hrsz.), valamint a Papkerti 3 db gesztenyefa és a Papkert volt lakóépülete (Madocsa, külterület 044/72 hrsz.) helyezkedik el a bányatelek határán belül, míg a Malomrévi 1 db kocsányos tölgy a bányatelekkel szintén érintett ingatlanon (Madocsa, külterület 041/30 hrsz.), de annak térben lehatárolt területén kívül áll.

A bányatelektől nyugati irányban, attól mintegy 500 méterre, továbbá a bányatelektől keleti irányban, attól mintegy 150-200 méterre húzódik a Tolnai Duna (kódszáma: HUDD20023) elnevezésű Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Terület (kihirdetve az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről* szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletben), mint Natura 2000 terület. A Natura 2000 terület bányatelektől nyugatra eső területrésze magterület övezetként, míg Duna menti része ökológiai folyosó övezetként a *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről* szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 3/1. számú

mellékletében kijelölésre került Országos Ökológiai Hálózat eleme. A beruházási területtől észak-keleti irányban, attól mintegy 650 méterre kezdődik a Madocsa szlavón tölgyes helyi jelentőségű természetvédelmi terület (Madocsa, külterület 025/11 hrsz.-ú ingatlanon belül Madocsa 3 A erdőrészlet). Továbbá a Duna folyam nagyvízi medre a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alapján természeti területnek minősül.

A tervezett szállítószalagnak a dunai fővédvonalat, valamint az árteret érintő szakasza, továbbá a tervezett uszálykikötő helye (Madocsa, külterület 025/12 és 067/3 hrsz.) közvetlenül érinti a Tolnai Duna elnevezésű Natura 2000 területet, az ökológiai folyosó övezetét és tájképvédelmi övezetét (kihirdetve a *területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról* szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 3. számú mellékletében).

A dokumentáció megállapításai:

A bányatelek teljes területe szántóföldi művelés alatt van, ezeken a részeken természetvédelmi szempontból értékes vegetáció nem található, szántóföldi kultúrnövények és a kapcsolódó szántóföldi gyomok fordulnak elő, a szántókat kísérő utak menti jellegtelen száraz gyepek növényzettel. A bányatelekkel körbehatárolt részen a szántókon kívül két felhagyott tanya is található. Ezek egyike a Papkert néven kihirdetett helyi jelentőségű védett természeti emlék az ingatlanon meglévő vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) fák és a romos épületben fészkelő füstifecske (*Hirundo rustica*) okán. A területen megfigyelhető volt egy vadászó kékes rétihéja (*Circus cyaneus*) is, a szántón sisakos sáska (*Acrida hungarica*) előfordulását detektálta a szakértő. A bányaterületen kívül található szintén helyi védett kocsányos tölgy (*Quercus robur*) környékén kihelyezett mesterséges odúban fokozottan védett szalakóta (*Coracias garrulus*) költését is sikerült detektálni, mely a térségben kifejezetten fontos adatnak számít.

A tervezett szállítószalag a bánya irányából szántóterületeken keresztül az árvízvédelmi töltés mentett oldali töltéslábáig, ahol délre fordul és a töltéssel párhuzamosan, annak lába mentén (attól mintegy 17 méterre), de a szomszédos szántóterületek területén halad a tervezett kikötő vonaláig, ahol keresztülvezetik a töltésen. A töltés folyamatosan kaszált terület, ahol fászszerű növényzet nem tud megtelepedni, annak növényvilága a jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (Á-NÉR: OC) élőhelybe sorolható.

A tervezett kikötő területe a Duna folyam hullámterében valósul meg. A Duna parti sávja ezen a szakaszon itt a legkeskenyebb, mintegy 30 méter széles az árvízvédelmi töltés nem mentett oldali töltéslábától. A töltésláb mellett húzódó hullámtéri erdő ezen a részen kb. 20-25 méter széles. A hazai hullámterekre jellemző módon itt is dominálnak az inváziós fajok, mint a gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), a zöld juhar (*Acer negundo*) és az amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*). A terület őshonos fajai a puhafás ligeterdők jellemző fajai, mint a fehér fűz (*Salix alba*), fehér nyár (*Populus alba*). Aljnövényzetben jellemző a hamvas szeder (*Rubus caesius*) és a nagy csalán (*Urtica dioica*), továbbá a szintén inváziós aranyvessző (*Solidago sp.*) és tájidegen őszirózsa (*Aster sp.*) fajok. A meredeken ereszkedő erdősáv fokozatosan megy át a partmenti kövezésbe, majd a lapos, homokos partszakaszt követően következik a Duna.

A friss halfaunisztikai felmérések során az alábbi védett, fokozottan védett és/vagy jelölő halfajok kerültek elő: leánykancér (*Rutilus pigus*), balin (*Aspius aspius*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*) és német

bucó (*Zingel streber*). A halfaunisztikai felmérések két szakaszon eurázsai hód (*Castor fiber*) jelenlétét is rögzítették.

A bányatelektől nyugati irányban húzódó Natura 2000 terület értékes löszgyep, melynek legjelentősebb természetvédelmi értéke a rajta élő ürgeállomány (*Spermophilus citellus*), mely mára erősen megfogyatkozott. A részben Natura 2000-es Madocsa, külterület 05/7-8 hrsz.-ú gyepeken a száraz löszgyepekre jellemző védett szennyes infű (*Ajuga laxmannii*) jelenlétéről van információja a tervezőnek.

A Natura 2000 hálózatnak is részét képező Madocsai szlavón tölgyes helyi jelentőségű védett természeti területen (Madocsa 3/A erdőrészlet) a tölgyekhez kötődő védett és Natura 2000 jelölő rovarok is előfordulnak, mint a szarvasbogár (*Lucanus cervus*) és a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*). Azonban a dokumentáció szerint a terület legnagyobb természeti értéke az erdőben fészkelő rétisas (*Haliaeetus albicilla*) pár. Valójában 2019. év óta nem költ rétisas a szóban forgó területen, magának a 127 éves szlavón tölgyesnek is erőteljesen leromlott az egészségügyi állapota.

A létesítés fázisában a bányaterületen lévő, valamint a szállítószalag nyomvonalával érintett szántóföldek megszűnnek, ugyanez vonatkozik az ártéri területen lévő keskeny erdősült faállományra is a kikötő területén. Ezen felül számottevőbb hatást a terület megközelítési nyomvonalán megnövekvő forgalom és annak zajhatása jelenthet az élővilágra, azon belül is az állatvilágra. A zajra érzékeny fajok valószínűleg átmenetileg távolabbi helyekre fogják táplálkozó- és szaporodó helyüket áthelyezni. A Kender utca folytatásaként érintett földesút (05/45 és 012/2 hrsz.) mellett közvetlenül érintettek a Legelő Natura 2000-es terület, valamint az út menti helyi védett kocsányos tölgy (*Quercus robur*) és a nyaras facsoport. A dokumentáció szerint a szállítószalag és a kikötő létesítése kapcsán minimális fakivágás várható, elméletileg az úszómű kiépítéséhez kotrás nem válik szükségessé.

A dokumentáció szerint az üzemelés fázisában a bányászat során talajvízszint alá történő kitermelés miatt létrejövő bányató párolgása számottevő, ugyanakkor a környező területeken talajvízszint csökkenést várhatóan kimutatható mértékben nem okoz.

Kérelmező a hatásvizsgálati dokumentáció részeként Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt is benyújtott.

A Tolnai Duna (kódszáma: HUDD20023) elnevezésű Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Terület jelölő fajai a következők: balin (*Aspius aspius*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), eurázsiai hód (*Castor fiber*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), dunai és tiszai ingola (*Eudontomyzon spp.*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), vidra (*Lutra lutra*), hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*), tavi denevér (*Myotis dasycneme*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), leánykocér (*Rutilus pigus*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), lápi póc (*Umbra krameri*), német bucó (*Zingel streber*), magyar bucó (*Zingel zingel*). Az érintett Natura 2000 terület SDF adatlapján „D” értékkel feltüntetett populációmérettel rendelkező kúszó celler (*Apium repens*), díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) és tompa folyamkagyló (*Unio crassus*) nem minősülnek jelölő fajnak az adott területre nézve.

Az érintett Natura 2000 terület jelölő élőhely típusai a site SDF adatlapja alapján:

- 3130 - Oligo-mezotróf állóvizek Littorelletea uniflorae és/vagy Isoeto-Nanojuncetea vegetációval
- 3270 - Iszapos partú folyók részben *Chenopodium rubri*, és részben *Bidention* növényzettel

- 6250 - Síksági pannon löszgyepek
- 6260 - Pannon homoki gyepek
- 6430 - Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 6440 - Cnidion dubii folyóvölgyeinek mocsárrétjei
- 91E0 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

A szóban forgó Natura 2000 terület fenntartási terve a 6250, 6260 és 6430 kódszámú élőhelyeket (így a Madocsa belterületének keleti határán húzódó löszgyepet) az adott területre nézve nem tekinti jelölő élőhelynek, mert viszonylag kis kiterjedésűek, és a dunai ártér értékét alapvetően más, vízhez kötött élőhelyek adják.

A Natura 2000 területen megvalósítani tervezett infrastrukturális elemek (szállítószalag hullámtéri része, úszóműves kikötő) a terület kijelölése alapjául szolgáló jelölő élőhelyeket közvetlenül nem érintenek, a terület kijelölése alapjául szolgáló növényfajok ismert, illetve állatfajok tartós előfordulási helyeként sem ismertek.

A létesítés fázisában a Madocsa belterületének keleti határában húzódó és szintén a Tolnai Duna elnevezésű Natura 2000 terület részét képező kiterjedt gyepterületen átvezető földúton áthaladó gépjárműforgalom okozta por- és zajterhelés átmeneti hatásaival számol a dokumentáció. Az üzemelés során a bányatelek környezetében jelentkező talajvízszint csökkenés érintheti ugyanezen gyepterületet, a dokumentáció szerint elhanyagolható mértékben.

A dokumentáció minden jelölőfaj tekintetében megvizsgálja a várható hatásokat, a megállapítások alapján nincs köztük olyan faj, melyre jelentős hatást gyakorolna a bánya létesítése, illetve üzemelése.

Tájvédelmi szempontból megállapítható, hogy a bányatelek területe Madocsa közigazgatási területének észak-keleti területén helyezkedik el. A bányatelek területét és közvetlen környezetét mezőgazdasági művelés alatt álló szántóterületek alkotják, azaz nem érintetlen tájképi környezetben történik a létesítés és üzemelés. A tágabb környezetet keletről a Duna folyam és ártere, északról szántók és galéria erdők, nyugatról szántók, gyepek és a települési belterület, míg délről ugyancsak szántók alkotják. Tájképi megjelenés szempontjából leghangsúlyosabb elemek az erdők, a település kontúrja, illetve az ártér előtt végighúzódó fővédvonal.

A dokumentáció alapján a felszíni kitermelés ipari méretűvé válásával a bányászat nyomán megjelenő bányatavak már tájképi és tájhasználati változásokat is indukálnak. A működő kavicsbányák dinamikusan alakulnak (felszínalaktani szempontból: fejlődnek), amikor azonban a külszíni kitermelés véget ér (tehát a bányagödör megtelik vízzel) kialakul a bányató, mint másodlagos antropogén képződmény. A bányatelekkel lehatárolt területen belül a korábbi használati viszonyok (szántó) alapvetően megváltoznak. Az igénybevett terület, a környező táj arculata végérvényesen és visszafordíthatatlanul átalakul. A területen nagyobb összefüggő vízfelületű tó vagy tórendszer alakul ki. Ezek tájképi megítélése elsősorban az elvégzett tájrendezés szakszerűségén múlik, azaz hogy a partszegélyek rendezése ökológiai-tájépítészeti szempontok alapján történik-e. A dokumentáció javaslatot tesz a rézsútutók fásítására, egy két sorban kialakított takarófásítással, akár már művelés közben is.

A kormányhivatal az eljárás során 2022. december 2-án kelt TOG/81/01496-16/2022. számú levelével megkereste a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságot (a továbbiakban: DDNPI), mint területileg illetékes természetvédelmi kezelőt, hogy nyilatkozzon a tervezett tevékenységgel kapcsolatosan. A DDNPI 2022. december 13-án kelt DDNPI/2452-2/2022. számú levelében a következő nyilatkozatot adta.

„A tervezett tevékenység érinti a HUDD20023 Tolnai-Duna kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet, kisebb kiterjedésben a 91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők jelölő élőhelytípust, egyéb védett vagy Natura 2000 jelölő élőhely faj közvetlen érintettségéről igazgatóságunknak nincs tudomása. A tervezett kikötő ugyan érinti a Dunát, mint egyes Natura 2000 jelölő halfajok élőhelyét, de a beruházás nem jár a meder olyan mértékű bolygatásával, hogy az populációs szinten károsító hatású legyen.

A szállítószalag illetve a kikötő kialakítása során minimalizálni kell a terület bolygatását, ennek érdekében javasoljuk, hogy:

- fás szárú növényzet eltávolítására, fakitermelésre lehetőleg vegetációs időszakon kívül, október 15-március 15 között kerüljön sor.*
- javasoljuk a nagyobb, 10 cm feletti kitermelt faanyag helyszínen hagyását, ezzel is növelve a területen lévő holtfa mennyiségét.*
- a szállítószalag és a kikötő elektromos ellátását úgy kell megoldani, hogy az áramütés kockázatát a minimálisra lehessen csökkenteni. Javasoljuk burkolt légvezetékek vagy földkábelek alkalmazását.*
- az építési tevékenység előtt az érintett Natura 2000 területen az igénybevételre szánt területet jól látható módon ki kell jelölni. Gépek, berendezések, építőanyag tárolását, depóniák kialakítását a Natura 2000 területen kívül kell megvalósítani.*
- Az üzemelés során a szállítószalag környezetében valamint a kikötő környékén található üzemi területet rendszeres, legalább évi kétszeri kaszálással kell karbantartani, inváziós fajok (gyalogakác, zöld juhar, selyemkóró...) megjelenése esetén az üzemeltetőnek gondoskodnia kell azok eltávolításáról.”*

Az eljárás során számos ügyféli észrevétel érkezett az eljáró hatósághoz. Táj- és természetvédelmi szempontból alapvetően az alábbi kifogások merültek fel az ügyfelek részéről:

- A bányaművelés talajvíz szintjére gyakorolt süllyesztő hatása a szomszédos és távolabbi területeken is érvényesül, károsítva ezzel a környező termőföldek minőségét, és a természetvédelmi területek élővilágát (pl.: Natura 2000-es terület, védett szlavón tölgyes).*
- A Natura 2000 természetvédelmi területre tervezett szállítószalag és kikötő a nemesített nyarast, a sportolásra, kikapcsolódásra használt gátat, a Duna partján védett és fokozottan védett növény- és állatfajok életkörülményeit veszélyeztetné, valamint megszüntetné, így azok pusztulását okozná.*
- A Kender utca folytatásaként a földes út mellett folyamatosan érintett a Legelő Natura 2000 terület, amely természetvédelmi szempontból a legérzékenyebb élőhely. A forgalom miatt a területen élő védett állatfajok számára is veszélyt jelent, ugyanis jelentős ürgeállománynak ad otthont.*
- Megalapozatlan a dokumentációnak az a megállapítása, hogy kotrás nélkül megvalósítható a tervezett kikötő üzemelése.*
- A szállítószalag és a kikötő zaja több mint 1 km-en érinti teljes szélességében a Natura 2000-es területet és az azzal párhuzamosan futó árvízvédelmi töltést, ezáltal a környező települések kedvelt*

rekreációs területét – amely a Mária út része is –, ellehetlenítve ezt a tevékenységet, rontva ezáltal az érintett lakosság életszínvonalát, életminőségét. Az uralkodó szélirányban 1 km hosszan vezetett nyitott szállítózsalag-rendszer kiporzása csak súlyosbítja ezt.

- Téves a dokumentációnak az a következtetése, amely szerint jelentős élőhely veszteséssel azért nem kell számolni, mert a táj képét elsősorban mesterséges tájelemek, mezőgazdasági művelésbe vont területek, közlekedési utak, kertek uralják. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek, az utak menti erdők, fasorok élőlények élőhelyei, védett élőlények táplálkozási területei, amellyel megfér kiválóan a mezőgazdálkodással, ezt tanúsítják azok a zárványszerűen a parcellák között megőrződött természetes élőhelyek, amelyeken védett állatok és növények maradtak fent. A bányászattal érintett területek jelenleg számos védett és fokozottan védett faj táplálkozó-, pihenő- és szaporodóhelyei, amelyről a tervdokumentáció tények és bizonyítékok nélkül (pl.: nincs adat) állítja azt, hogy nem létező élőhely, vagy nem érinti a beruházás.
- A tervezett szállítózsalag és kikötő nyomvonal melletti ártér nem csak a vízi életformák, de a helyi élővilág vízhez kötődő egyedeinek menedéke is. Ennek háborítatlansága biztosítja a vízimadaraink tucatjainak a zavarásmentes táplálkozó- és költőhelyet. A Duna vize és a partszakasz mindkét szempontból biztonságot nyújtott ehhez, a kikötő, illetve a szállítózsalag nyomvonalának kiépítésével azonban kockáztatja mind a táplálkozó hely, mind a költőhely fennmaradását, a működés zaja és a forgalom pedig az itt élő fajok fennmaradásának és szaporodásának nyugalalmát.
- A tanulmány ugyan elismeri, hogy a tervezési terület közvetlenül érint helyi védelem alatt álló természeti értékeket, de a tevékenység ezen területekre, természeti emlékekre gyakorolt hatásának vizsgálatát már mellőzi, azzal az egyszerű eszközzel élve, hogy majd kikerülnek. Ez azonban laikusként sem elfogadható érvelés, hiszen tudvalevő, hogy a tevékenység minden káros eleme – úgy mint por, zaj, a talajvízszüllyedés - érinteni fogja akkor is ezeket a helyi védelem alatt álló helyszíneket, ha konkrétan a földet nem bányásszák ki alóluk. Itt külön felhívják a védetté nyilvánító jogszabályra, amely kimondja, hogy semmiféle talajvízszint csökkentő tevékenység nem engedhető meg e területeken.
- Madocsa a Tolnai Duna Natura 2000-es terület közepén helyezkedik el. Az ide tervezett bányászati tevékenység körülbelül 3 km hosszú szakasza éppen kettévágná a Tolnai Duna Natura 2000 területet. Ez véleményük szerint meghatározó hatással lenne nemcsak a Natura 2000-es terület madoccai szakaszára, hanem a teljes Tolnai Duna Natura 2000-es területre.
- A tervdokumentáció legnagyobb hibája, hogy alábecsüli a talajvízszint csökkenés nagyságát és hatásterületét egyaránt. A valós adatokat és minden szükséges tényezőt figyelembe véve a várható talajvízszint süllyedés eléri a Madocsától nyugatra lévő, szintén Natura 2000-es legelőt is, valamint a környező erdőket is.
- A jelenlegi, bányászati tevékenység nélküli állapothoz viszonyítva katasztrofálisan táj- és természetromboló hatású, és ezen negatív hatás később már helyreállíthatatlan, emberi mértékkel nézve örökös tájseb lesz a tervezett tevékenység következménye. A hatástanulmány ennek értékelését teljes egészében kihagyja, mint ahogy nem tér ki a szállítózsalag több kilométeres látványára, valamint az akár 15-20 méter magasságig felnyúló részeket sem veszi figyelembe, mint tájkép romboló hatást. Továbbá nem tér ki a kikötő abszolút tájképromboló látványára, amely ráadásul tájképvédelmi területen helyezkedne el.
- Tolnai Duna Natura 2000 terület gazdag lepkeállománya a jelenlegi növényállomány irtásával (tápnövények eltűnése), vagy az élőhelyek degradálódásával (pl.: gyepek), illetve a levegőszennyezés

hatására nagymértékben csökkenne. A bányászattal együtt járó megemelkedett zaj, por, légszennyezés és egyéb zavarás hatása a lepkék szempontjából sem elhanyagolható, tekintettel többek között arra, hogy minimum 42 évről és nagy területi kiterjedésről beszélünk.

A hatóság táj- és természetvédelmi szempontú megállapításai:

Természetvédelmi szempontból a bányászati tevékenység és a hozzá kapcsolódó létesítmények közvetlenül két helyi jelentőségű védett természeti emléket (Malomrévi 2 db nyárfa – Madocsa, külterület 019/3 hrsz., valamint Papkerti 3 db gesztenyefa és a Papkert volt lakóépülete – Madocsa, külterület 044/72 hrsz.), továbbá a Tolnai Duna elnevezésű Natura 2000 területet érintenek.

A dokumentáció alapján a helyi jelentőségű védett természeti értékeket védőpillérbe helyezik, így közvetlen megsemmisülésükre a létesítéssel és üzemeléssel összefüggésben nem kerül sor. A közvetlenül érintett Natura 2000 területrészen úszóműves kikötő létesül, hozzá kapcsolódik a bányaterület felől kiépítésre kerülő szállítószalag. Az e területrészen található keskeny erdőszűlő (de üzemtervezett erdőnek nem minősülő) sáv letermelésre kerül.

A bányászati tevékenységgel közvetlenül érintett területek a védett természeti értékek kezelős szerv nyilatkozata alapján védett növényfajok előfordulási helyeként, továbbá védett állatfajok tartós előfordulási helyeként nem ismertek. A Madocsaért Környezetvédelmi és Kulturális Értéktörző Egyesület által felmért és ügyféli észrevétel részeként benyújtott „Védett állatok Madocsán” című dokumentáció a bányatelek területén összesen 22 védett és fokozottan védett madárfajt, további védett fajok közül éti csigát, szongáriai cselőpókot és atalanta lepkét nevesít, míg a kikötő területén 11 védett és fokozottan védett denevérfajt, 2 védett és 1 fokozottan védett madárfajt, két védett lepkefajt, éti csigát, kockás siklót, rajzos bödöncsigát és európai mókust jegyez fel.

A hatóság álláspontja szerint a Natura 2000 terület érintettsége igen csekély, az ott végbemenő területfoglalás egyetlen védett és/vagy jelölő faj állományának, populációjának fennmaradását sem veszélyezteti. A bányatelek területén felmért madárfajoknak sem tipikus élőhelyéről van szó a szántók esetében, azt elsősorban táplálkozó területként veszik igénybe, másodlagos költőhelyeként csak pár faj esetén (pl. búbos, hantmadár stb.) jöhetnek szóba. A bányaterület kialakításával e másodlagos élőhelyük kiterjedése lecsökken ugyan, de kiterjedése így is számottevő marad még települési szinten is.

A természeti környezetre a tervezett bányáüzemelésnek elsődlegesen a környezeti (felszín alatti vízszint csökkentő, zajos és levegős) hatásai jelentenek, jelenthetnek terhelést.

A dokumentációhoz csatolt hatásterületi térképek alapján védett természeti területet (Szlavón-tölgyes helyi jelentőségű természetvédelmi terület) a vízvédelmi hatásterület, míg Natura 2000 területet (Tolnai Duna) a vízvédelmi, levegőtisztaság-védelmi és a zajvédelmi hatásterület érint.

A védett és Natura 2000 területet érő talajvízszint csökkenés mértéke a vizsgálatok szerint 0,05 m-re kalkulált, ugyanakkor a Szlavón-tölgyes esetében a fő veszélyeztető tényező eddig is a terület szárazodása volt. A Tolnai Duna kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen belül a talajvízszint-csökkenéssel érintett területrész a község belterületének keleti határán lévő nagyterjedésű gyepterület, mely egy eleve sérülékeny ürge (*Spermophilus citellus*) populáció élőhelye. A fokozottan védett faj helyi állománya kritikus szinten áll. Bár a hatásvizsgálat szerint a bányászat semmiféle hatással nem lesz a populációra, arra nézve a fő veszélyeztető tényező a nem megfelelő területhasználat, azonban könnyen belátható, hogy magának az élőhelynek a leromlása is kedvezőtlen változást okozhat az állományra nézve és egy 5 cm-t meghaladó talajvízszint süllyedés gyep esetében akár komolyabb élőhely, vagy legalább vegetáció szerkezet átalakulással is járhat, ami

viszont az eleve kritikus állapotban lévő állomány esetében nem megengedhető. Egy kedvezőtlen élőhely átalakulás egy esetleges későbbi visszatelepítés sikerességét is csökkentené.

A fentieket figyelembe véve úgy a helyi jelentőségű védett természeti terület kijelölése alapjául szolgáló szlavón tölgyes, mint a Natura 2000-es gyepterület védelme akkor tekinthető biztosítottnak, ha a bányaművelés következményeként kialakuló talajvízszint süllyedés ezen területeket érdemben már nem éri el (mivel a Natura 2000 gyepterület a bánya és a települési belterület között húzódik, ezért ezen előírással a települési fűrt kutak kiszáradása is megakadályozható). Ennek biztosítása érdekében monitoring rendszert kell kiépíteni és amennyiben mégis jelentkeznek e területeket érő és a bányaműveléssel összefüggő talajvízszint csökkenés, úgy környezetvédelmi felülvizsgálatot kell benyújtani (melyben érthetően vizsgálni e hatás megszüntetésének, visszafordításának lehetőségét).

A Natura 2000 terület részét képező és a mentett oldalon elhelyezkedő erdők a Szlavón-tölgyessel egy tömbben helyezkednek el, így védelmük a Szlavón-tölgyes érdekében tett előírással szintén biztosítható. Ezen erdőrészek többsége nemes nyaras és akácos állomány, mindösszesen két kicsi jelölő élőhely folt található benne (91F0 – tölgy-kóris-szil ligeterdő: Madocsa 3 D és 3 F erdőrészek 1,83 + 0,45 = 2,28 ha területtel). A hullámtéri területrészen már nagyobb a jelölő élőhelyek kiterjedése (ott jellemzően 91E0 kódszámú puhafás ligeterdők vannak jelen), azonban ezen erdőrészek közvetlenül határosak a Duna folyammal, így rájuk nézve nem valószínűsíthető vízelvonásból adódó jelentős hatás.

A levegőtisztaság-védelmi, valamint a zajvédelmi hatásterület keleti irányban belenyúlik a nagyvízi meder területébe (egyben Natura 2000 területbe). Mivel jogszabály természetvédelmi szempontból érintett területekre nem határoz meg külön határértékeket, ebből adódóan határérték túllépésekre sem kerül sor. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy az üzemelésből eredő és természeti környezetet érő levegős, rezgés- és zajhatások egyes állatcsoportok számára jelenthetnek olyan mértékű zavaró hatást, melyre csak elvándorlással tudnak reagálni, ezáltal viszont felborulhat az addig kialakult ökológiai egyensúly, ami további kedvezőtlen változásokat detektálhat. A zajra érzékeny fajok valószínűleg átmenetileg távolabbi helyekre fogják táplálkozó- és szaporodó helyüket áthelyezni, a porterhelés növekedése a leülepedéssel a növények fotoszintetizáló képességének csökkenését eredményezheti.

A természeti környezet rekreációs célú igénybevételének minőségét is nagyságrendekkel ronthatja a háttérből érkező folyamatos üzemi zaj és por. Mindezeket figyelembe véve a természeti környezetet érő levegős és zajhatásokat aktív beavatkozásokkal is csökkenteni kell, ezért a hatóság a táj- és természetvédelmi érdekeket egyaránt szolgáló 30 méteres erdősáv kialakítását írta elő a bányatelek körül, továbbá 1 soros takarófásítást a szállítószalagnak a dunai fővédvonallal párhuzamos szakaszán.

Természetvédelmi szempontból szintén fontos kritérium, hogy már a bányaművelés idején hátrahagyjanak, illetve kialakítsanak olyan élőhely fragmentumokat, szigeteket, melyek a későbbiek során alkalmasak lesznek vízi- és egyéb növényzet megtelepedésre, melyeket pedig különböző állatcsoportok is hasznosítani tudnak majd élő-, táplálkozó-, búvó- vagy szaporodóhelyként. A meredeken mélyülő és tervek szerint a fedőlaptól számított 26 méter mélyen letermelt területen kialakuló bányatóban alapvetően nem lenne képes megtelepedni vízinövényzet, ezért a tó végső partvonalával érintett 5 méteres parti zónát eleve úgy kell kialakítani, hogy az alkalmas legyen az ilyen típusú növényzet megtelepedésére, mivel alapvetően ez a zóna tud majd elsődleges búvó-, szaporodó- és táplálkozóhelyként szolgálni számos állatcsoport számára. Ugyanez vonatkozik a tóban visszahagyandó szigetekre is.

Maga a bányatelek sík területen fekszik, ebből adódóan takarása egyik oldalról sem biztosított, továbbá tájképi megjelenése a fővédvonalról hangsúlyos lesz. Megfelelően végrehajtott rekultiváció esetén ugyan a bányatelek tájba illesztése megoldható lesz, erre azonban a tervek szerint csak évtizedek múlva kerül sor, addig a bányaművelés, a roncsolt felszín és a folyamatosan növekvő bányató lesz az uralkodó tájképi elem. Mindezek alapján a bányatelek tájba illesztéséről már a tevékenység megkezdésével egyidőben el kell kezdeni gondoskodni. A rendelkező részbe foglaltak szerinti takarófásítás bár nyilvánvalóan késleltetve, de idővel egyre nagyobb mértékben képes lesz úgy a zaj- és légtelhelési hatásokat, mint a tájképet terhelő hatásokat csökkenteni.

Őshonos fa- és cserjefajok

Dunamenti síkság	
fajnév (magyar)	fajnév (latin)
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>
fehér fűz	<i>Salix alba</i>
fehér nyár	<i>Populus alba</i>
tatár juhar	<i>Acer tataricum</i>
fekete nyár	<i>Populus nigra</i>
gyertyán	<i>Carpinus betulus</i>
hamvas éger	<i>Alnus incana</i>
házi berkenye	<i>Sorbus domestica</i>
hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>
hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>
kecskefűz	<i>Salix caprea</i>
kislevelű hárs	<i>Tilia cordata</i>
kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>
közönséges nyír	<i>Betula pendula</i>
madárcseresznye	<i>Cerasus avium</i>
magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>
magyar kőris	<i>Fraxinus angustifolia ssp.</i>
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>
mezei szil	<i>Ulmus minor</i>
mézgás éger	<i>Alnus glutinosa</i>
rezgőnyár	<i>Populus tremula</i>
törékeny fűz	<i>Salix fragilis</i>
vadalma	<i>Malus sylvestris</i>
vadkörte	<i>Pyrus pyraeaster</i>
vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>
virágos kőris	<i>Fraxinus ornus</i>
zselnicemeggy	<i>Padus avium</i>
egybibés galagonya	<i>Crataegus monogyna</i>
cseregalagonya	<i>Crataegus laevigata</i>
közönséges fagyal	<i>Ligustrum vulgare</i>
ostorménbangita	<i>Liburnum lantana</i>
varjú-tövibenge	<i>Rhamnus catharticus</i>
húsos som	<i>Cornus mas</i>

fajnév (magyar)	fajnév (latin)
veresgyűrű som	<i>Cornus sanguinea</i>
csíkos kecskerágó	<i>Euonymus europaeus</i>
bibircses kecskerágó	<i>Euonymus verrucosus</i>
kökény	<i>Prunus spinosa</i>
mogyoró	<i>Corylus avellana</i>
gyepűrózsa	<i>Rosa canina</i>
molyhos szeder	<i>Rubus canescens</i>
tatár juhar	<i>Acer tataricum</i>

Fentiek alapján, táj- és természetvédelmi szempontjából az alábbi előírásokkal lett volna engedélyezhető a tevékenység:

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) vonatkozó rendelkezései alapján:

6. § (2) A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.

7. § (1) A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.

7. § (2) A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében:

c) a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére;

f) a táj jellegének megfelelően rendezni kell a felszíni tájsebeket;

8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

17. § (2) A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására.

31. § Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.

43. § (1) *Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.*

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései szerint:

4. § (1) *A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1–3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.*

8. § (2) *A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen tilos engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely – a 4. § (1) bekezdésére figyelemmel – a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.*

ÜGYFELEK RÉSZVÉTELE AZ ELJÁRÁSBAN:

Az eljárásba a Kvt. 98. § (1) alapján „a környezetvédelmi érdekek képviselőjére létrehozott politikai pártnak és érdekképviselőnek nem minősülő, a hatásterületen működő egyesületeket (a továbbiakban: szervezet) a környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban a működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg.”

Az Ákr 10. § (1) alapján Ügyfél „az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.”

A Khvr. 1. § (6b) alapján „A környezetvédelmi hatóság az előzetes vizsgálati, a környezeti hatásvizsgálati, az egységes környezethasználati, valamint az összevont eljárásában a tevékenység telepítési helye szerinti település, a fővárosban a kerület (a továbbiakban együtt: település) önkormányzata ügyfélnek minősül, aki a környezetvédelmi hatóság által megküldött kérelem és mellékletei tekintetében a kézhezvételtől számított 15 napon belül nyilatkozhat.”

A hatósághoz az eljárásban számos kérelem érkezett ügyféli jogállás megállapítására vonatkozóan.

Ezen kérelmeket a hatóság elbírálta, amely alapján minden kérelem vonatkozásában döntést hozott, ügyféli jogállást megállapította, vagy elutasította.

AZ ELJÁRÁSBAN BEÉRKEZETT ÉSZREVÉTELEK ÉS ÜGYFÉLI NYILATKOZATOK:

Az eljárásban magánszemélyektől beérkező ügyféli jogállás megállapítási iránti kérelmek jelentős része „formanyomtatványon” került a hatósághoz benyújtásra, amelyek rövid észrevételeket is tartalmaztak, amelyek az alábbiak voltak:

- nagy kiterjedésű kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeket szüntetnek meg,
- a talajvíz szintjére gyakorolt süllyesztő hatásuk a szomszédos és távolabbi területeken is érvényesül, károsítva ezzel a környező termőföldek minőségét, és a természetvédelmi területek élővilágát (pl.: Natura 2000-es terület, védett szlavón tölgyes),

- tájvédelmi okokból: a bányaművelés mind a kitermelési időszak alatt mind a művelés felhagyása után tájidegen látvány a környezetében,
- lakóházam az 5111-es út közvetlen közelében helyezkedik el, ezáltal a megnövekedett teherforgalom megterhelő lesz lakóhelyemre.
- A Bölcske 0113/8 jelű földemet érintő talajvízszint csökkenés hosszú távú káros hatásai miatt tiltakozom a bánya megnyitása ellen.
- A tanulmány mellékletében lévő hatásterület térképekből kettő érinti a falu belterületét, nevezetesen a felszíni és talajvizek mozgása és az egyesített hatásterület üzemeltetés alatt c. térkép. A lakóingatlanunk bele tartozik az érintett területbe, de a tanulmány nem tér ki arra, hogy a változásokat hogyan fogják monitorozni, ki ellenőrzi ezt független módon. Nem foglalkozik a „0” állapot felvételével, ahol rögzítik az ellenőrzendő paramétereket az ellenőrzés módját, idejét és értékelését. A felmérést pedig el kell végezni minden egyes ingatlanon, mivel a talajvíz mozgása megbontja a talajban eddig beállt egyensúlyt és ez súlyos károsodást és nagyfokú értékromlást idéz elő az érintett ingatlanokban, ezáltal a falut teljesen élhetetlenné teszi. A tanulmányból az sem derül ki, hogy milyen pénzügyi alapból kívánja finanszírozni az okozott károkat, pedig ez milliárdos nagyságrendű. A biztosítók erre nem kötnek szerződést. A felsorolást lehetne még folytatni, amire még remélem sor fog kerülni.
- Összegezve, a bánya a falunak csak kárt fog okozni, de korábban már népszavazással kinyilvánítottuk véleményünket ez most sem változott. Szerintem a mai magyar hivataloknak az emberek megélhetését kellene figyelembe venni és természetesen a normális élethez való jogukat, amit a tervezett bánya megnyitása megghiúsítana. Az erőmű építkezésre való hivatkozás sem valós indok, mert az ahhoz szükséges kavics könnyen kinyerhető más területről, valamint az itt kitermelt kavics jelentős része nem is alkalmas erőmű építésre.
- A madoccai és környező településen élők mindennapjainak szerves része a madoccai Duna-part. A létesítendő kavicsbánya Madocsa és a környező települések lakosait fosztaná meg a sport és egyéb rekreációs lehetőségektől.
- az 5111-es útvonal mellett található, így a tehergépjárművek által generált megnövekedett forgalom és zaj, porhatás
- a Madocsa vízbázisának védelme kiemelkedően fontos a településnek; ez a tevékenység egyértelműen kedvezőtlen és a vízbázisra káros hatást gyakorolna, szennyezné azt, a bányagödör pedig a vízbázisból vizet vonna el, csökkentené;
- a Duna partján lévő ingatlanon töltjük nyáron a legtöbb szabadidőnket. Sátoroztunk és baráti társasággal sütögetünk, beszélgetünk, időnként a természetet járjuk, sétálunk, biciklizünk. Ezt a kikapcsolódást a tervezett tevékenység tönkre tenné a zajjal, a környezetre és egészségre ártalmas porral, a gépek kipufogógázának füstjével;
- a Natura 2000 természetvédelmi területre tervezett szállítószalag és kikötő a nemesített nyarast, a sportolásra, kikapcsolódásra használt gátat, a Duna partján védett és fokozottan védett növény- és állatfajok életkörülményeit veszélyeztetné, valamint megszüntetné, így azok pusztulását okozná;
- a településen működő egyik mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó vállalkozás, a Madagro Zrt. pályázati forrásból öntözőrendszert építtetett ki és üzemeltet, amit a bányaterület tönkre tenné;

- zajterhelés
- környező közlekedési utakat tönkre tenné
- ezen a környéken egy bánya tájidegen
- a faluba ezen a területeken értük el a legjobb termést
- a legjobb minőségű termőföld válna a bánya áldozatává
- megnövekszik az árvízveszély (közlekedő edény formájába)
- az itt lévő területeken van a legjobb ivóvízbázis, ami veszélybe kerül
- nagyfokú zaj és porártalom
- ivóvízbázisra gyakorolt káros hatás
- A BET-KAVICS KFT. „Madocsa I. - átmeneti törmelékes nyersanyagok” védnevű bányatelek létesítése környezeti hatástanulmány is igazolja, hogy a tervezett bányatelek érdemi hatást gyakorol a környező telkekre és az azokon található ingatlanokra.

A hatástanulmány 5. melléklete szerint a felszíni és felszín alatti vizek hatásterület az üzemeltetési fázis során (20 évig) egyértelműen érinti a Bölcseki út 122. és 46. számú ingatlant, emellett az egyéb hatások;

különösen a zaj és a levegővédelmi hatásterület meghatározása olyan előzetes feltételezéseket tartalmaz, amelyek a majdani létesítési és üzemeltetési munkálatokkal kapcsolatban részben bizonyítják a tulajdonomban álló ingatlan érintettségét, részben csupán ígéretnek tekinthetők mindenfajta bizonyítás nélkül.

A hatástanulmány 4.4 fejezete szerint:

„Látható, hogy a tervezett bányatelek a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen helyezkedik el.

A hidrogeológiai viszonyok elemzését a kavicsos homok összletre és annak fedőjére korlátoztuk, a mélyebb szintekről nincs adatunk a kutatási területen belül.”

A hatástanulmány 5.2.4.2. pontja rögzíti, hogy

„a felszín alatti víz megjelenik a felszínen, és párolgása révén depresszió alakul ki” A bányászati tevékenység második technológiai fázisában megjelenő talajvíz felszín (bányató) felszíni párolgása jelentősen meghaladja a talajjal, földtani közeggel fedett talajvíztest természetes párolgását. Az elpárolgó víz helyébe a környező területekről talajvíz szivárog be, kiegyenlítve a vízszintet (depresszió kialakulása);

a kialakuló szabad vízfelszín párolgásából adódó vízveszteség mellett a vizes haszonanyag kotrásából keletkező közvetlen anyaghiány is a depressziót növelő tényezőként jelentkezhet;

A számítás eredménye alapján a csapadék és a párolgás különbsége 138-150 mm, tehát a terület alapállapotban (a bánya létesítése nélkül) is vízhiányos (száraz éghajlati típusba sorolható).

Ismeretes, hogy a párolgás mértéke nyílt felszínű tó esetében intenzívebb.”

A hatástanulmány 5.4.1.1. pontja szerint: `

„A kitermelt haszonanyag kiszállítása céljából a tervezett bányatelek délkeleti sarkától dél-délnyugati irányban, mintegy 900 m távolságban a Duna folyam jobb partján uszály kikötő létesülne, melyet elektromos meghajtású távolsági szállítószalag kötne össze a bányával.

A terület a 6. sz. elsőrendű főközlekedési útról közelíthető meg az 5111. sz. összekötő úton majd bel és külterületi utakon keresztül.”

Az 5.4.6.1 pont szerint:

„Az építési munkák során a technológiai berendezések helyszínre szállítása során óránként 1,13 db nehéz tehergépkocsi nappali forgalmával, illetve 1 db könnyűjármű nappali forgalmával kell számolni óránként.

A járművek az 5111. sz. összekötő úton, főúton keresztül a Madocsa irányából közelítik meg a területet.”

A 5.4.6.2 pont szerint:

„A haszonanyag kiszállítás vízi úton történik. A következőkben a vízi szállítás hatásait határozzuk meg.

A vízi közlekedés zajkibocsátására vonatkozóan a 27 /2008. (XII. 23.) KvVM-EüM együttes rendelet nem határoz meg határértéket.”

A 9. fejezet összefoglalója szerint:

„A modellszámítás eredményei szerint a bányató kialakulását követően annak vízszintje az alapállapotban jellemző mértékadó talajvízszintnél átlagosan 18 cm-rel lesz alacsonyabb, a kialakuló depresszió távolhatása pedig a bányatelek 500-1500 m-es környezetében fog jelentkezni.”

A 4. melléklet 3.4 pontja szerint:

„Az 5111-es-es számú közút forgalma a bánya létesítési szakaszában átmenetileg meg fog nőni. Az alapállapotként meghatározott gépjármű forgalom 1,13 nehéz tehergépjármű/h forgalommal fog megnőni a bánya létesítési időszakában 2 - 3 hónapon keresztül a nappali 8 óras időszakban, hétköznap 7 - 16 óra között.”

A hatástanulmány pusztán ígéretnek tekinthető ámitásai:

A kitermelt haszonanyag kiszállítása céljából a tervezett bányatelek délkeleti sarkától dél-délnyugati irányban, mintegy 900 m távolságban a Duna folyam jobb partján uszály-kikötő létesülne, melyet elektromos meghajtású távolsági szállítószalag kötne össze a bányával.

A termelési időszakban folyamatos munkarend mellett 2 műszakban (délelőtti: 6:00-14:00, délutáni: 10:00-18:00) tervezett a munka. A téli időszakban (karbantartás) 7:00 és 15:00 óra között fog egy műszak dolgozni.

A tervezett kavicsbánya létesítése egy szociális- és irodakonténer elhelyezését és a szükséges munkagépek helyszínre szállítását jelenti, melyet követően a bányaművelés (száraz fejtési technológiával) azonnal megkezdhető.

A fentiek alapján:

Nem tartom kizártnak, hogy a bánya esetleges megnyitása, illetve működése során a Bölcskei út 122. és 46. sz. alatt található ingatlanaim nem szenvednek maradandó károsodást a talajvíz elszívárgása miatt.

Ezért az ingatlanok jelenlegi állapotáról szakértői jelentést készíttetek és azt - az esetleges sérülések dokumentálása céljából - közjegyzői letétbe helyezem.

Egyáltalán nem vagyok meggyőződve arról, hogy a kitermelt haszonanyag szállítása kizárólag vízi úton fog megvalósulni, miként azt a hatástanulmány feltételezi. Az esetleges közúti szállítás pedig az egész falu életkörülményeit jelentősen rontja (az ezzel járó ingatlanár-csökkenéssel együtt). A közúti szállítás jelentősen növelné a zaj és porterhelést, továbbá a forgalom jelentős megzavarásával járna; az ehhez kapcsolódó közúti balesetszám növelésével.)

A tervezett kétműszakos munkarend (délelőtti: 6:00-14:00, délutáni: 10:00-18:00) tervezett munka) szintén illuzórikusnak tűnik. Ez a zajhatást tovább növeli.

A bánya tervezett személyzete: 2 fő műszaki felügyelet (üzemvezető és helyettese), továbbá "legfeljebb 12 fő fizikai állomány (1 fő úszókotró üzemeltetés, 2 fő rakodás, 2 fő belső szállítás, 1 fő egyéb feladatok; műszakonként) munkalehetőségek szempontjából nem jelent a falunak érdemi segítséget.

- Családtag asztmás, porra allergiás, félt, hogy elveszítik életterületüket
- A tervezett bánya területén keresztül húzódik az ún. Malomrévi út, sokak számára a legrövidebb Dunához vezető út mellett többen futás sporttevékenységet is végzünk az említett útszakaszon
- A Kender utcát a bánya létesítéséhez kapcsolódó szállító járművek fő közlekedési útvonalának jelölték ki, amely rendkívüli forgalom, zaj, por, rezgésterheléssel a rezgés miatt pl. a lakóingatlanok jelentősen károsodnának.
- A megnövekedett forgalom növelné a balesetek kockázatát, főként az idősekre és gyerekekre jelente veszélyt (napi 120 db nyerges szerelvény).
- A Kender utca folytatásaként a földes út mellett folyamatosan érintett a legelő Natura 2000 terület, amely Természetvédelmi szempontból a legérzékenyebb élőhely. A forgalom miatt a területen élő védett állatfajok számára is veszélyt jelent, ugyanis jelentős ürge állománynak ad otthont.
- Az üzemi létesítmények (tervezett) elenyésző távolsága 1190 m (1 km) miatt a lakott területen, de főként a Kender utcában ipari jellegű tevékenység miatt, nagymértékű talajhatás várható. A hatásterület eléri lakóépületek vonalát.
- A község 2. legjobb mezőgazdasági területét tennék tönkre ezzel a beruházással, ami sokakat érint
- A Kender utcát a bánya létesítéséhez kapcsolódó szállító járművek fő közlekedési útvonalának jelölték ki, amely rendkívüli forgalom, zaj, por, rezgésterheléssel járna. A rezgés miatt pl. a lakóingatlanok jelentősen károsodnának.
- A megnövekedett forgalom növelné a balesetek kockázatát, főként az idősekre és gyerekekre jelente veszélyt (napi 120 db nyerges szerelvény).
- A Kender utca folytatásaként a földes út mellett folyamatosan érintett a Legelő Natura 2000 terület, amely Természetvédelmi szempontból a legérzékenyebb élőhely. A forgalom miatt a

területen élő védett állatfajok számára is veszélyt jelent, ugyanis jelentős ürgeállománynak ad otthont.

- Az üzemi létesítmények (tervezett) elenyésző távolsága (1 km) miatt a lakott területen, de főként a Kender utcában ipari jellegű tevékenység miatt, nagymértékű talajhatás várható. A hatásterület eléri lakóépületek vonalát.
- Nagy kiterjedésű kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeket szüntetnek meg.
- A talajvíz szintjére gyakorolt süllyesztő hatásuk a szomszédos és távolabbi területeken is érvényesül, károsítva ezzel a környező termőföldek minőségét, és a természetvédelmi területek élővilágát. Valamint a lakóingatlanok süllyedéséhez is vezet.
- A madoccai és környező településen élők mindennapjainak szerves része a madoccai Duna-part. A létesítendő kavicsbánya Madocsa és a környező települések lakosait fosztaná meg a sport és egyéb rekreációs lehetőségektől.
- Tájvédelmi okokból a bányaművelés mind a kitermelési időszaka alatt mind a művelés felhagyása után tájidegen látvány a környezetében.
- nagy kiterjedésű kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeket szüntetnek meg.
- a talajvíz szintjére gyakorolt süllyesztő hatásuk a szomszédos és távolabbi területeken is érvényesül, károsítva ezzel a környező termőföldek minőségét, és a természetvédelmi területek élővilágát (pl: Natura 2000-es terület, védett szlavón tölgyes),
- A bánya megnyitása a közeli Ingatlanok súlyos értékvesztését is okozná. Amit a bánya tulajdonosok természetesen nem térítenének meg a tulajdonosoknak. A közeli ingatlanok értékesítése lehetetlenné válna.
- A bányahatással lenne a közeli területeken folytatott haszonállatok tartására. A vele járó zajterhelés zavarná az állatok nyugalmát. Továbbá az állatok ivóvizének mennyiségének csökkenését illetve annak minőségének romlását okozná a bányászati tevékenység.
- Nemrégiben állami támogatással kiépült egy lényeges öntözőrendszer hogy a termőterületeket a már így is kialakult vízhiány miatt öntözni lehessen. Amennyiben a talajvíz szintje tovább csökken a bányászati tevékenység miatt akkor ez az új Öntöző sem fog megoldást jelenteni a szárazság okozta problémákra. Arról már nem is beszélve, hogy akkor több mint 700 Millió forintot vesztegetett el ismét az állam. Megkárosítva ezzel a nem csak madoccai állampolgárokat. Mindezzel a tovább súlyosbodhat az élelmiszerhiány az országban.

Fenti rövid észrevételeken felül az eljárásban magánszemély ügyfelektől, Madocsa Község Önkormányzatától és a Madocsáért Egyesülettől érkeztek észrevételek a hatósághoz, amelyek az alábbi számokon kerültek beiktatásra: TOG/81/01496-46/2022., TOG/81/00010-143/2023., TOG/81/00010-151/2023., TOG/81/00010-161/2023., TOG/81/00010-177/2023., TOG/81/00010-181/2023.

A beérkezett észrevételek több körben kerültek Kérelmezőnek megküldésre első alkalommal a 2023. február 3. napjáig beérkezett észrevételek (TOG/81/00010-145/2023.), második alkalommal a 2023. február 14. napjáig beérkezett észrevételek (TOG/81/00010-167/2023.), majd 2023. március 3. napján a 2023. február 14. napja után megküldött észrevételek (TOG/81/00010-199/2023.).

Kérelmező ügyféli észrevételekre adott válaszai TOG/81/00010-182/2023. és TOG/81/00010-202/2023. számokon kerültek iktatásra.

Az eljárásban beérkezett ügyféli észrevételek az eljárásban részt vevő szak- és társhatóságok részére a TOG/81/100010-186/2023. ikt. számon kerültek megküldésre azzal, hogy minden hatóság a hatáskörébe tartozó észrevételek vonatkozásában adja meg véleményét.

Szakkérdésben tett nyilatkozatát a szak- és társhatóságok fenntartották, Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya az alábbiak szerint kiegészítette (ld. jelen határozat „Az eljárásban az állásfoglalások az alábbiak szerint kerültek megadásra.” fejezet).

A beküldött észrevételek a döntés meghozatala során figyelembe vételre kerültek, az egyes szakterületekhez kapcsolódó vélemények kialakítása során.

Figyelemmel az Ákr. 55. § (1) bekezdésére az eljárásban részt vevő szakhatóság állásfoglalása köti az eljáró hatóságot, így a kérelem elutasításra került.

Fentiekben tett szakterületi megállapítások, a rendelkezésre álló dokumentációk, azok kiegészítései, a hiánypótlásként benyújtott dokumentációk, a rendelkezésre álló adatok, valamint a szakhatósági állásfoglalásban foglaltak és az ügyféli észrevételek figyelembevételével a hatóság a kérelmet elutasította, figyelemmel a Kvt. 66. § (1) bekezdése, valamint az Ákr. 55. § (2), 80. § (1) bekezdéseire.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III.31.) FM rendelet (továbbiakban: Díjr.) 2. § (1) bekezdése szerint igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni a Díjr. 1-4. mellékletben meghatározott eljárásokért. A Díjr. 2. számú mellékletének 2. pontja alapján az igazgatási szolgáltatási díj mértéke 1.350.000 Ft, azaz egymillió-háromszázötvenezer forint.

A hatóság TOG/81/01496-15/2022. ikt. számú hiánypótlási felhívásával díjfizetésre szólította fel a Kérelmezőt, aki az eljárás igazgatási szolgáltatási díját a felszólító végzésben foglaltaknak megfelelően 2022. december 5. napján megfizette.

A határozat **4.0 „A döntés közzétevése”** című fejezetében az alábbiakra figyelemmel rendelkezett a hatóság:

- A Kvt. 71. § (3) bekezdése, az Ákr. 89. § (2) bekezdése alapján, összhangban a Khvr. 10. § (3), és 5. § (6) bekezdéseivel a határozat 4.1 pontjában a hatóság elrendelte a határozat a hatóság hirdetőtábláján történő kifüggesztését, továbbá a honlapján való közzétételét.
- A Khvr. 10. § (3), és 5. § (6) bekezdéseire figyelemmel, összhangban a Kvt. 71. § (3) bekezdésével, a hatóság jelen határozat 4.2 pontjában rendelkezett arról, hogy a tevékenységgel érintett település önkormányzatának jegyzője a hatóság által megjelölt időpontban gondoskodjon a határozat közzétételéről, a határozat kifüggesztésének és levétele napjainak megjelölésével az erről szóló értesítés hatóságnak történő megküldésével.

A határozat **5.0 „Jogorvoslat”** című fejezetében az alábbiakra figyelemmel rendelkezett a hatóság:

A döntés közzétételéről és véglegessé válásáról a fentiekben túl az Ákr. 85. § (5) bekezdése, valamint 82. § (1) bekezdése rendelkezik.

Az Ákr. 55.§ (4) bekezdése alapján szakhatósági állásfoglalás ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg

Az Ákr. 114. § (1) bekezdése alapján az ügyfél – az önálló jogorvoslattal nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 39. § (1) bekezdése alapján a keresetlevelet – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított harminc napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez benyújtani. Ha a közigazgatási cselekményt nem kell közölni, a keresetlevelet – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a cselekményről való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül, de legkésőbb a cselekmény megvalósulásától számított egy éven belül kell benyújtani. Többfokú közigazgatási eljárásban hozott cselekmény esetén a keresetlevelet az elsőfokon eljárt közigazgatási szervnél kell benyújtani.

A Kp. 39. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró felperes a keresetlevelet jogszabályban meghatározott nyomtatványon is előterjesztheti.

A Kp. 39. § (3) bekezdése alapján a keresetlevelet határidőben benyújtottnak kell tekinteni, ha azt a jogi képviselő nélkül eljáró felperes – határidőn belül – tévesen a bírósághoz vagy a közigazgatási szerv jogorvoslati szervéhez (a továbbiakban: jogorvoslati szerv) nyújtotta be. Ebben az esetben a keresetlevelet haladéktalanul meg kell küldeni az (1) bekezdés szerinti közigazgatási szervnek.

A Kp. 39. § (3a) bekezdése szerint a keresetlevelet határidőben benyújtottnak kell tekinteni, ha azt a felperes a közigazgatási cselekmény jogorvoslati záradékának megfelelően nyújtotta be, vagy arra figyelemmel nyújtotta be a bírósághoz, hogy az (1) bekezdés szerinti közigazgatási szerv az elektronikus ügyintézés feltételeit átmenetileg vagy tartósan nem biztosítja. A bíróság a keresetlevelet haladéktalanul megküldi az (1) bekezdés szerinti közigazgatási szervnek.

A Kp. 12. § (1) bekezdés szerint, a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások, amelyek elbírálását törvény nem utalja a Kúria hatáskörébe. A Kp. 13. § (1) bekezdés e) pontja alapján, ha más bíróság kizárólagos illetékessége megállapítva nincs, a perre az a bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén a per tárgyává tett közigazgatási tevékenység megvalósult. A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 3/A. § alapján, a közigazgatási kollégiummal működő törvényszékek közigazgatási jogvitákban a 4. melléklet alapján meghatározott illetékességi területen járnak el. Ugyanezen jogszabály 4. melléklet 6. pontja rögzíti, hogy a Pécsi Törvényszék illetékességi területe közigazgatási jogvitákban Tolna vármegyére is kiterjed.

A Kp. 77. § (1) bekezdése értelmében, ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben, az alperes a védiratban kérheti. A tárgyalás tartása iránti kérelem elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

A Kp. 39. § (6) bekezdése kimondja, hogy ha törvény eltérően nem rendelkezik, a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

A Kp. 50. § (1) bekezdése alapján, akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, a vitássá tett jogviszony ideiglenes rendezése, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet.

A Kp. 50. § (2) bekezdése szerint azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése, a halasztó hatály feloldása, ideiglenes intézkedés, illetve előzetes bizonyítás elrendelése. A Kp. 50. § (4) bekezdés alapján a kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat,

amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.

Az elektronikus kapcsolattartás vonatkozásában a Kp. 29. §-a és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 604-621. § rendelkezései az irányadók.

A közigazgatási per illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése határozza meg és az 59. § (1) bekezdés, valamint a 62. § (1) bekezdés h) pontja rendelkezik a tárgyi illetékfeljegyzési jogról.

Az eljárás ügyintézési határidejét a Kvt. 91. § (1) bekezdése határozza meg, amely jelen eljárás esetében 105 nap.

Az Ákr. 50. § (5) bekezdésének a) pontja alapján az ügyintézési határidőbe nem számít be az eljárás felfüggesztésének, szünetelésének időtartama.

Tárgyi ügyben a hatóság TOG/81/01496-5/2022. ikt. számú végzésével teljes eljárásra tért át. Tekintettel arra, hogy a hatóság jelen döntéssel – az ügyintézési határidőt megtartva – döntést hozott, ezért Ákr. 51. §-ban foglalt joghatások nem állnak be.

A hatóság hatáskörét és illetékességét a *környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, 5. § (1) bekezdés c) pontja, a *természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 625/2022. (XII.30.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, 6. § (1) bekezdés c) pontja, továbbá a *hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről* szóló 124/2021. (III.12.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése állapítja meg.

A határozat hatósági nyilvántartásba vételéről a hatóság a *környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól* szóló 58/2019 (XII.18.) AM rendelet szerint intézkedik.

A kiadmányozási jog gyakorlása a *fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról* szóló 15/2022. (XII. 21.) MvM utasítás és a *Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének a kiadmányozás szabályairól* szóló 20/2023. (II. 21.) utasítása alapján történt.

Szekszárd, 2023. július 21.

Dr. Horváth Kálmán főispán nevében és megoízásából:

Illés Géza
főosztályvezető

A TOG/81/00010-235/2023. számú határozatról értesülnek:

- Ügyintézői címzett lista alapján

Hitelesítési záradék

Aláíró: Illés Géza

Szervezeti aláírásban kiadmányozó hatóság: Tolna Vármegyei Kormányhivatal

Aláírás időpontja: 2023-07-21

Aláírás érvényes: 2024-01-14

Másolat készítés időpontja: 2023-07-21

Az irat egyedi azonosítója: TOG/81/00010-235/2023.

Elektronikus irat eredeti elérhetősége: A Tolna Vármegyei Kormányhivatal munkaállomásán, szerverén mentve vagy iratkezelőjében.

Az eredeti papír alapú dokumentummal egyező!

Ezen oldal nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja.